

ภาคผนวก

กรณีศึกษานายทองคำ รุ่งจักร

นายทองคำ รุ่งจักร อายุ 61 ปี เชื้อชาติไทย ปัจจุบันอาศัยอยู่บ้านไม่มีเลขที่ลักษณะเป็นกระท่อม มุงด้วยสังกะสีมี 3 หลังเชื่อมติดกันไว้เป็นที่สำหรับเก็บของ อยู่ข้างหอพักคิดถึง ที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี น้ำดื่มใช้น้ำฝน น้ำใช้เอามาจากน้ำบ่อ ห้องน้ำใช้ของบ้านที่ไม่มีคนอยู่ ไม่มีไฟฟ้าใช้ เคยต่อไฟฟ้ามาใช้จากบ้านที่อยู่ใกล้ แต่เกิดมีปัญหาขึ้นมากเลยไม่ใช้ไฟฟ้าเหมือนเดิม นายทองคำพอใจกับที่อยู่นี้ ซึ่งที่ดินบริเวณนี้ธนาคารได้ยึดไว้แล้วนายทองคำขออนุญาตอาศัยปลูกกระท่อมอยู่กับภรรยาและบุตร

ที่อยู่และที่เกิดตามทำเนียบบ้าน คือ บ้านเลขที่ 140 ตำบลหัวดง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 7 คน เป็นชาย 5 คน และเป็นหญิงอีก 2 คน ภรรยาคนแรกชื่อนางสุบิน ไชยแสง มีบุตรด้วยกัน 5 คน เป็นชาย 4 คน และหญิง 1 คน ได้ทำงานกันหมดทุกคนแล้ว บางคนได้มารับนายทองคำไปอยู่ด้วยกันแต่นายทองคำไม่ไปเพราะชอบชีวิตแบบนี้ ภรรยาคนปัจจุบัน คือ นางจันทร์ สุขเกษม อายุ 49 ปี มีบุตรด้วยกัน 1 คน คือเด็กชายดวงดี สุขเกษม กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาล 2

การย้ายถิ่นฐานครั้งแรกย้ายจาก ตำบลหัวดง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ไปทำงานก่อสร้างที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย เมื่อ พ.ศ. 2527 ไปทำงานก่อสร้างที่สนามบินริยาร์ด เป็นเวลา 4 ปี 7 เดือน

การย้ายครั้งที่สอง คือ เมื่อกลับมาจากประเทศซาอุดีอาระเบีย มาที่พิจิตรแล้วไม่มีงานทำ จึงย้ายเข้ามาในกรุงเทพฯ หางานทำ แล้วได้ไปทำงานก่อสร้างที่บางนา เมื่อ พ.ศ. 2532 เป็นการสร้างโรงพยาบาลชัยminster และพักที่แคมป์ของคนงานก่อสร้าง

การย้ายครั้งที่สาม เมื่อการก่อสร้างที่บางนาเสร็จแล้ว เทศบาลได้จัดให้มีการจับฉลากบัตรประชาชนหาผู้ที่จะไปขายของที่ตลาดศรีนคร นาเกลือ จังหวัดชลบุรี นายทองคำได้ไปขายของที่ตลาดศรีนครจึงต้องไปอยู่ที่นาเกลือ จังหวัดชลบุรี เมื่อ พ.ศ. 2534

การย้ายครั้งที่สี่ย้ายจากนาเกลือมาอยู่ที่บางแสน เมื่อ พ.ศ. 2537 เนื่องจากมีปัญหาหนี้ท่วมที่นาเกลือ เบื่อการค้าขายและหาเงินค่าเช่าห้องไม่พอ จึงย้ายมาหางานทำอยู่ที่บางแสน เหตุที่เลือกอยู่ที่ชลบุรี เพราะทำมาหากินง่ายและสะดวกกว่าที่อื่น

อาชีพที่นายทองคำเคยทำมาก่อน คือ

1. งานก่อสร้าง ตั้งแต่ พ.ศ. 2527 – 2533 ที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย และที่บางนา เปลี่ยนเพราะไม่มีงานก่อสร้างให้ทำ
2. งานค้าขาย ตั้งแต่ พ.ศ. 2534 – 2537 ที่ตลาดศรีนคร นาเกลือ จังหวัดชลบุรี เปลี่ยนเพราะเกิดปัญหาหนี้ท่วม เงินไม่พอใช้ และเบื่อการค้าขาย
3. ยามรักษาความปลอดภัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2537 – 2541 ที่หอพักคิดถึง ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เปลี่ยนเพราะเหนื่อยและเบื่องานนี้ เพราะต้องอดหลับอดนอน จึงลาออกและมาทำงานเก็บของเก่าในปลายปี พ.ศ. 2541 จนถึงปัจจุบัน

นายทองคำจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนหัวดง เป็นโรงเรียนประจำหมู่บ้าน อ่านหนังสือ เขียนหนังสือ และคิดคำนวณเลขได้ นายทองคำมีทักษะพิเศษในการเป็นช่างไม้ ช่างแอร์ เคยได้รับการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน จัดโดยคนในชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

นายทองคำประกอบอาชีพเก็บของเก่ามาแล้ว 3 ปี ที่เลือกทำอาชีพนี้เพราะเป็นอาชีพที่สุจริต อีสรระไม่ เป็นลูกจ้างใครบริเวณที่เก็บของเก่า คือ สถานีตำรวจภูธร ตำบลแสนสุข ตามโรงแรมต่าง ๆ หาดบางแสน ตลาดหนองมน

เริ่มทำงานตั้งแต่เวลา 9.00 น. ถึงเวลา 11.00 น. ทำสัปดาห์ละ 3 วันแล้วแต่ว่าวันไหนสะดวก วิธีการทำงานคือ เก็บของเก่าตามถังขยะ โดยใช้รถจักรยานยนต์พ่วงกระบะด้านข้างเป็นที่ใส่ของ และมีถุงดำไว้สำหรับใส่ของด้วย ที่ทำงานแบบนี้เพราะเห็นคนอื่นทำกัน ทำงานร่วมกัน 2 คนกับภรรยา โดยนายทองคำออกไปเก็บของเก่า มาให้ภรรยาจัดแยกที่บ้าน แล้วนำไปขายที่ตลาดวันออกสตีล รายได้จากอาชีพนี้คือ 350 บาทต่อสัปดาห์ แบ่งแล้วจะได้คนละ 175 บาทต่อสัปดาห์ ความรู้สึกที่มีต่ออาชีพนี้คือเฉย ๆ รายจ่ายส่วนตัวของนายทองคำต่อวันประมาณ 40 บาท ใช้ซื้อบุหรี่ยาเส้น และเติมน้ำมันรถ รายจ่ายของครอบครัวต่อวันประมาณ 100 บาท โดยใช้เป็นค่าอาหาร ปัจจุบันมีหนี้สินอยู่ 1,000 บาท ยืมมาจากนางเรียนที่เป็นแม่ค้าอยู่ที่ตลาดศรีนคร นาเกลือ ไม่คิดดอกเบี้ย จะใช้คืนเมื่อมีเงินพร้อม ต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับทุนทำกินที่อยู่อาศัย ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานใดเลย ไม่มีปัญหาในการทำงานและปัญหาครอบครัว นอกจากเรื่องเงินไม่พอใช้

นายทองคำไม่มีโรคประจำตัว สุขภาพแข็งแรง ไม่เคยไปรับการรักษาพยาบาลที่สถานพยาบาลใดเลย บุคลิกทั่วไปการแต่งกายสะอาด สำเนียงการพูดภาษากลาง ลักษณะการพูดไม่ขัดพูดลื่นพันกัน สบบุหรี่ ต้มสุรา ยาดอง ไม่เคยมีประวัติถูกตำรวจจับ ทรัพย์สินสมบัติที่มี คือ รถจักรยานยนต์ ที่วี วิทย์ ตู้เย็น เครื่องเล่นวีดีโอแต่ไม่ได้ใช้เพราะไม่มีไฟฟ้าใช้

กรณีศึกษานางกัณหา สีสงนาง

นางกัณหา สีสงนาง อายุ 50 ปี เชื้อชาติไทย บุคลิกทั่วไป ผิวหนังกร้านแดด ตามัว การแต่งกาย สวมใส่เสื้อผ้าอมแมม ท่าทางเศร้าเหมือนมีความทุกข์ตลอดเวลา พูดภาษาอีสานไม่พูดภาษากลาง ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา ยาดอง ไม่เสพยาเสพติด ไม่เล่นการพนัน ไม่เคยถูกตำรวจจับ ทรัพย์สินสมบัติที่มีคือ รถจักรยานเก่า ๆ ถีบไปเก็บของเก่า มีวิทยุเทป 1 เครื่อง เตาถ่าน หม้อ จาน ชาม ช้อน เล็กน้อย รอบ ๆ บ้านที่อยู่จะมีของเก่าที่เก็บมาเตรียมไว้ขาย กองอยู่รอบบ้าน เช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษขาว ขวด ฯลฯ

ปัจจุบันอาศัยอยู่กระท่อมไม่มีเลขที่มุงสังกะสี ข้างหอพักคิดถึง ที่ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี สร้างบนพื้นที่ที่เป็นปรัก โดยขออนุญาตเจ้าของที่ดินมาสร้างบ้านอาศัย เริ่มมาอยู่บ้านหลังนี้เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2544 โดยมีความรู้สึกกังวลใจว่าหากเจ้าของที่ไม่ให้อยู่ที่นี้แล้วจะไปอยู่ที่ไหน บ้านที่อยู่นี้ไม่มีไฟฟ้าใช้ ใช้เทียนหรือไม่ก็เป็นตะเกียงให้แสงสว่างในเวลากลางคืน เคยขอไฟฟ้าใช้ที่สำนักงานไฟฟ้าแล้วแต่ไม่มีเลขที่บ้านจึงไม่สามารถใช้ไฟฟ้าได้ น้ำใช้นำมาจากน้ำบ่อ น้ำดื่มนำมาจากมหาวิทยาลัยบูรพา ห้องน้ำใช้ของบ้านที่ไม่มีคนอยู่ที่อยู่ใกล้

ที่อยู่และที่เกิดของนางกัณหาตามทะเบียนบ้านคือ บ้านเลขที่ 57 ตำบลชนวน อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น นางมีพี่น้องร่วมบิดามารดาด้วยกัน 5 คน เป็นชาย 3 คน และเป็นหญิงอีก 2 คน นางกัณหาแต่งงาน 2 ครั้งด้วยกันครั้งแรกสามีคือนายหนูแดง แยมกลาง เป็นชาวอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น ตอนนั้นเสียชีวิตไปแล้ว มีบุตรด้วยกัน 3 คน เสียชีวิตไปแล้ว 2 คน เหลือเพียงบุตรชายคนเดียวแต่งงานมีบุตรแล้ว 1 คน แต่ภรรยาหนีไปอยู่กับผู้ชายคนอื่น จึงต้องนำบุตรสาวมาให้นางกัณหาเลี้ยงดูให้ นางกัณหาแต่งงานครั้งที่สองกับนายสมจิตร์ เจริญยศ อายุ 43 ปี เป็นชาวชลบุรี ไม่มีบุตรด้วยกัน ทั้งสองร่วมกันทำมาหากินโดยการเก็บของเก่าขาย และอุปการะหลานสาวส่งเสียให้เรียน

นางกัณหาย้ายถิ่นฐานมาแล้วสองครั้ง ครั้งหนึ่งย้ายจากอำเภอชนวน จังหวัดขอนแก่นมาที่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เมื่อ พ.ศ. 2538 สาเหตุเนื่องจากนางกัณหาป่วยเป็นโรคอัมพฤกษ์จึงต้องขายที่นาที่เป็นที่ทำกินมาใช้เป็นค่ารักษาโรค

ครั้งที่สองย้ายจากอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมมาที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เมื่อ พ.ศ. 2540 สาเหตุเนื่องจากเจ้าของโรงงานล้างขวดที่ทำงานอยู่ไม่จ่ายค่าแรง จึงลาออกมาหางานทำใหม่ ในโรงงานล้างขวดแห่งใหม่ที่บางแสน ทำได้ 2-3 ปี ร่างกายไม่อำนวย มดลูกไม่ดี และมีเนื้องอกที่เตา เจ้าของโรงงานก็ได้ออกค่ารักษาพยาบาลให้แต่ก็ไม่หายขาด เมื่อได้พบกับนายสมจิตร์จึงได้ลาออกจากโรงงานล้างขวดมาเก็บของเก่าขายกับนายสมจิตร์และได้แต่งงานอยู่กินกันเมื่อ พ.ศ. 2542 ที่เลือกอยู่ที่จังหวัดชลบุรี เพราะนายสมจิตร์เป็นคนชลบุรี และการทำมาหากินพอเลี้ยงปากเลี้ยงท้องได้

อาชีพที่นางกัณหาเคยทำมาก่อนที่จะมาประกอบอาชีพเก็บขยะ คือ

1. ทำนา ตั้งแต่เมื่ออยู่ที่ ตำบลชนวน อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ที่เปลี่ยนเพราะขายไร่นานำเงินมารักษาโรคอัมพฤกษ์ที่ตนเองป่วยจึงไม่มีที่นาให้ทำกิน

2. ล้างขวด ตั้งแต่ พ.ศ. 2538-2542 ทั้งที่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และที่บางแสน จังหวัดชลบุรี เหตุที่เปลี่ยนเพราะมีปัญหาเกี่ยวกับนายจ้าง สุขภาพไม่อำนวย ป่วยเป็นโรคเกี่ยวกับมดลูก เป็นเนื้องอกที่ตา และได้แต่งงานกับนายสมจิตรที่มีอาชีพเก็บของเก่าขาย จึงลาออกมาเก็บของเก่าด้วยกันกับสามี ตั้งแต่ พ.ศ. 2542 จนถึงปัจจุบัน

นางกณหาจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่4 จากโรงเรียนบ้านชนวนในหมู่บ้านชนวน ความสามารถในการอ่านหนังสือ เขียนหนังสือ และคิดคำนวณเลขพอได้ เพราะดวงตาเป็นเนื้องอก ตาจะมัว นางกณหาไม่เคยได้รับการฝึกอบรมใดมาก่อน ทำอาชีพเก็บของเก่ามาแล้ว 3 ปี สถานที่เก็บของเก่าคือ บริเวณห้างแหลมทอง (Save land) หมู่บ้านวังมุขแลนด์ บริเวณชุมชนด้านหลังมหาวิทยาลัยบูรพาและพื้นที่ทั่วไปในเขตบางแสน

ในการทำงานนางกณหาเริ่มออกเก็บของเก่าตั้งแต่เวลา 09.00 น. ถึงเวลา 12.00 น. บางวันก็ออกไปเก็บของเก่าช่วงบ่ายสามโมง ทำงานทุกวันนอกจากวันที่ฝนตกซึ่งไม่สามารถออกไปเก็บของเก่าได้ วิธีการทำงานคือเก็บของเก่าตามถังขยะ อุปกรณ์ที่ใช้คือ ส้อมล่อถีบที่มีกระบะใส่ของอยู่ด้านท้าย ถังดำ ถังพลาสติก เมื่อเก็บมาแล้วก็นำมาแยกตามประเภท เช่น ขวด กระดาษ กล่องกระดาษ พลาสติก เหล็ก อะลูมิเนียม ฯลฯ แล้วนำไปขายที่ตะวันออกสตีล การทำงานแบบนี้คิดขึ้นเองและตามที่สามีเคยทำมาก่อน โดยทำงานร่วมกัน 2 คน คือ นางกณหา กับสามี รายได้จากการเก็บของเก่าขายได้ประมาณสัปดาห์ละ 400 บาท แบ่งแล้วจะได้ประมาณคนละ 28.50 บาทต่อวัน นางกณหาชอบทำงานนี้เพราะเป็นงานอิสระไม่หนักมากสามารถทำได้ ไม่อยากทำงานอื่น ๆ เพราะดวงตาไม่ดี สุขภาพไม่อำนวย แต่ก็ต้องมีรายได้เข้ามาเดือนละ 4,000 บาทจึงจะพอกินพอใช้ รายจ่ายของนางกณหาในหนึ่งวันเท่ากับ 30 บาท โดยใช้ซื้อขนม ส่วนรายจ่ายของครอบครัวในหนึ่งวันประมาณ 200 บาท คือจ่ายให้หลานสาวไปซื้ออาหารทานที่โรงเรียน ค่าอาหาร ขนม ปัจจุบันนางกณหาไม่มีหนี้สินใด ๆ

ปัญหาในการประกอบอาชีพที่นางกณหาประสบ คือ เจ้าของบ้านบางคนไม่ยอมให้เก็บ หรือไปรบกวนยโส ๗ บ้านของเขาเพราะกลัวว่าของจะหาย ไม่มียานพาหนะที่ใช้ได้สะดวกสบายกว่านี้อยากได้รถจักรยานยนต์ และเมื่อฝนตกติดต่อกันหลายวันก็ออกไปเก็บของไม่ได้ทำให้ไม่มีรายได้ นางกณหาต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเงิน อยากมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง อยากมีไฟฟ้าใช้ อยากมีสวัสดิการด้านการรักษาสุขภาพ นางกณหาเคยได้รับความช่วยเหลือจากนางสุวิทย์ ซึ่งเป็นเจ้าของโรงงานล้างขวด ที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยออกค่ารักษาพยาบาลให้นางกณหาเมื่อครั้งที่ป่วยเป็นโรคเกี่ยวกับมดลูก เป็นเงิน 4,000 บาท และปัญหาในครอบครัวที่เกิดขึ้นคือ หากินไปก็ใช้ไปทุกวัน เงินไม่พอใช้

นางกณหา มีโรคประจำตัว คือ โรคเกี่ยวกับมดลูก อาการ คือ จะทำงานหนักไม่ได้ ปวดท้องเป็นเนื้องอกที่ตา อาการ คือ ตาจะมัว มองเห็นไม่ชัดเจน เคยไปรับการรักษาพยาบาลที่ศูนย์วิทยา-ศาสตร์การแพทย์มหาวิทยาลัยบูรพา และสถานีนามัยตำบลแสนสุขรักษาโรคมดลูกและเนื้องอกที่ตา

กรณีศึกษานางทม บุรวัด

นางทม บุรวัด อายุ 54 ปี เชื้อชาติไทย จบประถมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนบ้านนามน อาน เชียง และคิดเลขไม่ได้ นางทมเป็นคนจังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ที่บ้านเลขที่ 25 ตำบลนามน อำเภอ นามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีสามีชื่อนายน้อม บุรวัด มีบุตรด้วยกัน 5 คน เป็นชาย 3 คน เป็นหญิง 2 คน ย้ายจากจังหวัดกาฬสินธุ์เข้ามาทำงานที่จังหวัดชลบุรีได้ 4 ปีแล้ว เพราะที่จังหวัดกาฬสินธุ์ไม่มีที่ทำกิน มีเฉพาะที่ปลูกบ้าน 1 ไร่ เห็นว่าจังหวัดชลบุรีเป็นเมืองอุตสาหกรรมคงมีงานทำเยอะกว่าอยู่ที่บ้าน จึงได้พากันอพยพลูกหลานมา ยังมีลูก 3 คน และ หลานอีก 1 คน ที่ยังอยู่ในอุปการะ ลูกชาย 2 คน โดนจับในข้อหาติดยาบ้า ตอนนี้อยู่ที่เรือนจำจังหวัดชลบุรี เป็นเวลา 2 อาทิตย์แล้ว ไม่มีเงินไปไถ่ตัวลูกชายเป็นจำนวนเงิน 10,000 บาท จะไปไถ่ตัวเมื่อครบ 3 เดือนเป็นเงิน 5,000 บาท

นางทมทำอาชีพเก็บของเก่าไปขาย รายได้วันหนึ่ง ๆ ได้วันละ 200-300 บาท ทำงานกับหลานอีก 1 คน แบ่งเฉลี่ยตกคนละ 100-150 บาทต่อวัน โดยมียานพาหนะคือ มอเตอร์ไซด์พ่วงล้อ เช้าที่ว่างของในบริเวณใกล้ ๆ บ้านแต่เลิกเข้าไปอีกตกเดือนละ 200 บาท เพราะบริเวณที่เช่าบ้านอยู่มันแออัดมาก ไม่มีที่ว่างสำหรับพวกของเก่าที่ยังไม่ได้นำไปขาย บ้านที่อาศัยอยู่ก็เป็นบ้านไม้ชั้นเดียวปลูกยกสูงจากพื้นดินหน่อย พื้นข้างล่างเป็นพื้นดิน สกปรกมาก บริเวณรอบ ๆ เลี้ยงไก่ สภาพบรรยากาศรอบ ๆ บ้านไม่น่าอยู่เอาเสียเลยมีทั้งกลิ่นเหม็น ไม่มีพื้นที่ว่างไว้นั่งเล่นเลย มีดอิมครีม เพราะปลูกบ้านติด ๆ กันไปมีหลายหลังที่เช่าอยู่ แต่ญาติกันที่มาจากกาฬสินธุ์มาทำงานเก็บของเก่าขายเหมือนกัน สภาพบ้านเก่าทรุดโทรมมาก

สภาพการอยู่กินอด ๆ ยาก ๆ เงินไม่พอใช้ ลูกชาย 2 คน ไม่ทำงานช่วยพ่อแม่มีหน้าซ้ำติดยาบ้า เข้าคุกอีก ต้องมาเลี้ยงดูหลานอีก 1 คน ซึ่งเป็นบุตรชายของลูกชายคนโต ซึ่งแยกทางกันกับแฟนจึงเอาลูกมาให้ผู้เป็นแม่เลี้ยง ส่วนตัวเองก็อยู่ที่จังหวัดกาฬสินธุ์รับจ้างทำงานหาเงินไปวัน ๆ นางบอกว่ามีลูกมาก แต่เขาไม่ได้ช่วยเหลืออะไรเลยตนเองต้องรับภาระเลี้ยงดูอุปการะ นางกลัวกับชีวิตแต่ก็ปลงตกกับชะตาชีวิตที่ไม่เข้าข้างตัวเองเลยต้องตกทุกข์ได้ยากขนาดหนัก และนอกจากความทุกข์ทางกายที่ได้รับแล้ว ยังมีความทุกข์ทางใจที่แสนสาหัสมากกว่า นางเคยผ่านชีวิตที่ลำบากมามาก เคยทำงานก่อสร้าง หน้ามหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานอยู่ 3 ปี โดยพักอาศัยอยู่ที่แคมป์คนงาน แต่เมื่องานเสร็จบริษัทย้ายไปปฏิบัติงานที่ต่างจังหวัด นางทมไม่ยอมตามไปด้วยจึงคิดหางานอื่นทำ มีคนแนะนำว่าเก็บของเก่าขายแล้วมีรายได้ดีจึงทำตามเพราะไม่อยากกลับบ้านที่กาฬสินธุ์ ที่นั่นทำกินก็ไม่มีจึงต้องปักหลักอยู่ที่ชลบุรี เหตุที่เลือกอยู่ที่ชลบุรีเพราะว่าเป็นเมืองอุตสาหกรรมน่าจะมีงานให้ทำมาก อีกอย่างสามีได้สมัครเป็นยามที่มหาวิทยาลัยบูรพาได้เงินเดือน 4,500 บาท ต่อเดือน ก็พอรวมกันที่จะเลี้ยงลูกและตัวเองให้อยู่รอดไปวัน ๆ ได้

นางทมอยากมีเงินเก็บบ้างเผื่อยามจำเป็นเจ็บไข้ได้ป่วย ตอนนี้ก็มีหนี้สินอยู่ทั้งหมด 30,000 บาท ยืมมาจาก ธกส. เสียดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อเดือน ไม่รู้ว่าจะใช้คืนเขาได้เมื่อไหร่ เพราะตอนนี้ตนเองยังไม่มีเงินเก็บเลย อยากทำงานอื่นเหมือนกันแต่ไม่รู้จะทำงานอะไร อีกอย่างตนเองก็แก่แล้ว เขียนหนังสือก็ไม่ได้ นอกจากชื่อตนเอง อ่านหนังสือก็ไม่ได้ และคิดเลขก็ไม่ได้เช่นกัน เวลาไปเก็บของเก่าขายจึงไปกับหลานสองคน ให้ออก

มอเตอร์ไซด์คันเก่า ๆ พ่วงล้อไปทำงาน ไปทำงานทุกวันเริ่มออกจากบ้านตั้งแต่เจ็ดโมงเช้าจนถึงห้าโมงเย็น จึงกลับบ้าน หาเก็บของเก่าไปตามหนองมน หาดวอนนภาจนถึงบางแสน

เมื่อไม่นานมานี้ นางทุมและหลานไปเก็บของเก่า แต่ประสบอุบัติเหตุมอเตอร์ไซด์พลิกคว่ำข้างทาง ทำให้มีรอยฟกช้ำดำเขียวบริเวณต้นขา นางทุมมีโรคประจำตัว คือ โรคปวดข้อปวดกระดูก เมื่อมาประสบอุบัติเหตุยิ่งทำให้มีอาการปวดมากขึ้น นางทุมได้ไปพบแพทย์หลายแห่ง เพื่อทำการรักษาโรค คือที่โรงพยาบาล นามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ศูนย์แพทย์ มหาวิทยาลัยบูรพา และที่อนามัยหนองมน

เมื่ออายุมากขึ้นจนถึงทำงานไม่ได้ นางทุมอยากกลับไปอยู่บ้านเกิดของตนที่จังหวัดกาฬสินธุ์ อยากมีที่ดินทำมาหากิน ซึ่งนางพยายามเก็บหอมรอมริบ แต่ลูกชายสองคนไม่ช่วยเอาเสียเลย ลำพังงานที่ทำก็เหนื่อยมากพออยู่แล้ว ไม่รู้ว่าจะสู้ได้อีกแค่ไหน เมื่อมีปัญหาไม่รู้จะทำอย่างไรได้แต่ก้มหน้ารับกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

กรณีศึกษานางรัก ม่วงแก้ว

นางรัก ม่วงแก้ว อายุ 64 ปี ประกอบอาชีพเก็บขยะมา 12 ปี จบการศึกษาชั้น ป.4 ที่ ร.ร. วัดจันทร์นิมิต จ. อ่างทอง ลักษณะและพฤติกรรมส่วนตัว ผอมผิวดำ คีบเหล้า สูบบุหรี่ เล่นการพนัน จำนวนสมาชิกในครอบครัว มีลูกชาย 2 คน เป็นลูกจ้างชั่วคราวของกรมทางหลวง และเป็นยาม อาชีพเสริม เลี้ยงไก่ชนชาย ลูกสะใภ้ 1 คนและหลาน 2 คนกำลังเรียนหนังสืออยู่

นางรักเกิดที่บ้านเลขที่ 12/3 ต. ศาลาแดง อ. เมือง จ. อ่างทอง อยู่ที่บ้านหลังนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2480-2495 เป็นเวลา 15 ปี ได้ย้ายมาอยู่ที่ ต. คลองวัว อ. เมือง จ. อ่างทอง เพราะพี่ชายแต่งงานเลยย้ายมาอยู่กับพี่ชายทั้งครอบครัวที่ ต. คลองวัว อ. เมือง จ. อ่างทอง ต่อมาย้ายมาอยู่แถววัดจันทร์ ต. คลองวัว อ. เมือง จ. อ่างทอง จำเวลาที่ย้ายมาอยู่แน่นอนไม่ได้ จำได้แต่หลังพี่ชายเสียชีวิต 1 ปีและอยู่มาตลอดจน พ.ศ. 2542 ได้มาอยู่บ้านเลขที่ 72/21 ถ. บางแสนสาย 2 ต. แสนสุข อ. เมือง จ. ชลบุรี เพราะลูกชายไปรับให้มาเลี้ยงหลานให้ ลักษณะสภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัยเป็นบ้านเช่า ลักษณะเป็นห้องแถวติดกันทำด้วยปูนมีห้องน้ำในตัว โดยเช่าในราคา 1,000-1,300 บาท (รวมค่าน้ำและค่าไฟฟ้าแล้ว) บริเวณรอบ ๆ บ้านเป็นป่า ใกล้เคียง ๆ มีบ้านคนเก็บขยะและที่รับซื้อของเก่าด้วย ซึ่งเป็นบ้านที่อยู่มาจนถึงปัจจุบัน

ก่อนมาทำอาชีพเก็บของเก่า ได้ทำอาชีพรับจ้างทั่วไป รับจ้างทำสวนที่ จ. อ่างทอง เป็นเวลา 15 ปี ต่อมาลูกชายไปรับมาอยู่ที่ จ. ชลบุรี เพื่อเลี้ยงหลานเลยไม่ได้ประกอบอาชีพเก่า เลยคิดช่วยเหลือครอบครัวโดยการเก็บของเก่า ซึ่งปัจจุบันกลายเป็นรายได้หลักของครอบครัวไว้ใช้จ่ายภายในบ้าน โดยในการเก็บแต่ละครั้งจะได้ประมาณ 100 - 300 บาท และมีคนมาซื้อของเก่าถึงบ้าน โดยมีการตกลงราคากับผู้ซื้อก่อนไม่มีราคาแน่นอนตายตัว ซึ่งเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว ซึ่งใช้ประมาณ 100 - 200 บาทต่อวัน ทำให้ไม่ต้องไปกู้หนี้ยืมสินเพราะดอกเบี้ยแพง (ร้อยละ 10) ไม่กล้ายืมเพราะกลัวไม่มีเงินใช้คืน

ขั้นตอนการทำงานเก็บของเก่า คือ จะเริ่มเก็บเวลา 10.00 น. เดินไปตามชายทะเล วงเวียนบางแสน จะเก็บขยะในถัง (เวลาเจอคนประกอบอาชีพเก็บของเก่าก็จะมีการทักทายกันไม่มีการแย่งกันเก็บของเก่า) ในวันเสาร์และอาทิตย์ จนถึงเวลา 15.00 น. ถ้ามีของเก่าเยอะก็จะเก็บถึงมืด ในวันจันทร์-วันศุกร์ แล้วแต่เวลาว่าง ถ้ามีเวลาตอนไหนก็เก็บตอนนั้น เพราะต้องเลี้ยงหลานด้วย อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บขยะมีรถเข็น 1 คัน โดยซื้อมาจากเงินที่เก็บขยะขาย ไม่มีการแยกขยะกอง ๆ ไว้ใกล้ ๆ บ้าน บางครั้งมีพวกเทคนิคหรือรถเก็บขยะมาว่าจ้าง ทำให้ไม่กล้าไปเก็บในตอนแรก ๆ

ปัญหาที่กำลังประสบอยู่ คือ มีโรคประจำตัว คือ โรคกระเพาะอาหาร เวียนหัว แก่ปัญหาโดยไปรักษาที่ศูนย์แพทย์มหาวิทยาลัยบูรพา (บัตรผู้สูงอายุใช้ไม่ได้) และครั้งปีที่ผ่านมาเข้าไปรักษาที่ศูนย์แพทย์มหาวิทยาลัยบูรพาพยาบาลให้การดูแลเป็นอย่างดี ไม่เคยได้รับการช่วยเหลือจากองค์กรเอกชนและภาครัฐบาล ถ้ารัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือก็อยากจะขายที่อยู่ เพราะมีคนอยู่ในบ้านหลายคนคับแคบมากและอยากมีที่อยู่แน่นอนเพราะจะได้ย้ายทะเบียนบ้านมาอยู่ที่ จ. ชลบุรี เพื่อที่จะได้ทำบัตรทอง 30 บาท เมื่อเจ็บป่วยจะได้เข้ารับการรักษาที่ศูนย์แพทย์มหาวิทยาลัยบูรพา เพราะบัตรผู้สูงอายุใช้ไม่ได้ ทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการรักษามาก

อยากให้รัฐบาลช่วยลูกชายทำงานมีอาชีพที่มีเงินมากกว่านี้หรือช่วยเป็นตัวเงินก็ได้ เพราะปัจจุบันมีเงินพอใช้ไปวัน ๆ ไม่มีเงินพอที่จะนำมาใช้ในเวลาที่คนในบ้านเกิดการเจ็บป่วย

กรณีศึกษานางวงเดือน สมสีใส

นางวงเดือน สมสีใส อายุ 43 ปี บุคลิกท่าทางเป็นคนเหม่อลอย หน้าตาเศร้าสร้อย ปลงกับชีวิต การแต่งกาย สวมเสื้อแขนยาว ใส่ผ้าถุง เสื้อผ้าสกปรกดำเลอะเทอะ พูดลำเนียงอีสาน นางวงเดือนจบการศึกษาประถมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนบ้านหินลาด ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม นางวงเดือนเป็นคนจังหวัดมหาสารคามแต่กำเนิด ที่บ้านเลขที่ 10 ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

นางมีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 8 คน เป็นชาย 2 คน เป็นหญิง 6 คน นางมีสามีชื่อ นายวิชัย รักภิรมย์ อายุ 42 ปี มีบุตรด้วยกัน 2 คน คือ ด.ญ. พรพิมล รักภิรมย์ อายุ 12 ปี และ ด.ช. อติศักดิ์ รักภิรมย์ อายุ 9 ปี

ปัจจุบันนางวงเดือนอาศัยอยู่ที่ตึกร้างใกล้ ๆ กับอพาร์ทเมนต์คิดถึง ในซอยนี้มีคนที่เก็บของเก่าอาศัยอยู่หลายหลัง สภาพการอยู่อาศัยน่าสงสารมาก บ้านไม่มีไฟฟ้าใช้ ต้องใช้เทียน และตะเกียง เวลาลุก ๆ ทำการบ้านอ่านหนังสือลำบากมาก อยู่ในป่าเขายังเข้าไปถึงแล้ว ดูสภาพข้างนอกเวทนายิ่งน่ากลัว เป็นตึกแถวที่ร้างมานานเก่าและทรุดโทรมมาก มองดูน่ากลัว รอบ ๆ บริเวณบ้านไม่ถูกสุขลักษณะ มีกลิ่นเหม็นแมลงตอมขยะเต็มไปหมด ห้องน้ำก็ใช้ของเก่าที่เก็บมาสร้างในห้องน้ำเก่าของบ้านร้าง นางและครอบครัวได้ย้ายบ้านหลายครั้งด้วยกัน

ย้ายบ้านครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2533 จากจังหวัดมหาสารคาม มาทำงานก่อสร้าง ที่จังหวัดปทุมธานี

ย้ายบ้านครั้งที่สอง เมื่อ พ.ศ. 2535 มาที่จังหวัดชลบุรี มาทำงานอัดตัวนอนที่โรงงานกันยง เปลี่ยนงานเพราะไม่ชอบงานนี้เงินไม่ค่อยพอใช้ ทำไม่ไหวเหนื่อยมาก

ย้ายบ้านครั้งที่สาม เมื่อ พ.ศ. 2537 ย้ายมาอยู่ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา มารับจ้างเลี้ยงไก่

และปัจจุบันย้ายมาอยู่ตั้งแต่ พ.ศ. 2542 มาอยู่ที่ชลบุรีอีกครั้ง มาครั้งแรกมาขายข้าวหลามที่หนองมน ได้กำไรน้อยเพราะต้องลงทุนเองทุกอย่างทำไม่ไหวจึงมาเก็บของเก่าอย่างเดียว

เหตุที่เลือกมาอยู่ที่ชลบุรีเพราะแฟนของน้องสามีเสียเขาไม่มีใครสามีจึงพามาอยู่ที่นี้

ที่เปลี่ยนงานมาทำอาชีพเก็บของเก่า เพราะว่าเพื่อน ๆ ที่รู้จักกันเขาแนะนำว่าการเก็บของเก่าขายรายได้ดีเป็นอาชีพที่อิสระ เหนื่อยหน่อยแต่เราไม่ต้องลงทุนอะไรเลย และไม่มีใครมาบังคับ จึงยึดทำอาชีพนี้มา 2 ปีแล้ว ตนก็ทำงานกับสามีสองคน เริ่มออกมาเก็บตั้งแต่สี่โมงเย็นจนถึงหนึ่งทุ่มตรงก็กลับบ้านทำงานทุกวัน พาหนะที่ใช้ก็มีรถจักรยานคันเก่า ๆ พ่วงล้อ เ็นตามท้องถนน สำหรับปัญหาในการประกอบอาชีพคือ บางวันก็ไม่มีของ เพราะมีคนเก็บเยอะ จึงทำให้บางวันไม่มีเงินที่จะไปซื้อข้าวกิน เพราะสองคนกับสามีหาเงินได้วันละ 200 บาท ตกเฉลี่ยคนละ 100 บาท บางวันฝนตกก็ออกไปไม่ได้ หรือไม่ค่อยสบายอีกอย่างตนเองก็ป่วยเป็นโรคประสาท วันไหนเงินไม่พอใช้ก็หยิบยืมจากเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้เคียงกันเขาก็มีอาชีพเก็บขยะเหมือนกันกับตน ยืมทีละ 100 บาทก็คืนเขาไปเพราะเขาก็ไม่ค่อยมีเงินเหมือนกัน ส่วนรายจ่ายของครอบครัววันหนึ่ง ๆ ก็ตกวันละ 70 บาท ไว้ซื้อข้าวและกับข้าวกิน ส่วนรายจ่ายส่วนตัววันหนึ่ง ๆ ไม่ซื้ออะไรเลย

ถ้ามีงานอื่นให้ทำก็ไม่อยากทำงานอื่นอีกแล้วเพราะตนก็แก่แล้วคงทำไม่ไหว ก็ชอบงานเก็บขยะ เพราะเป็นงานที่อิสระดี ไม่ต้องคิดมาก อยู่ไปวัน ๆ ขอแค่ได้มีข้าวกิน สงสารแต่ลูก ๆ 2 คน อยากให้เขาเล่าเรียนสูงๆไม่อยากให้มาลำบากเหมือนตนเองแต่คงไม่มีปัญญาส่งเสียลูกได้เพราะตอนนี้ชีวิตก็ย่ำแย่พออยู่แล้ว ต้องอยู่อย่างแร้นแค้น อด ๆ ยาก ๆ เงินทองก็ไม่ค่อยพอใช้ ไฟฟ้าน้ำประปาก็ไม่มิต้องใช้น้ำบ่ออยู่ลึกมากกว่าจะตักได้แต่ละถัง ลูกสองคนตอนนี้ก็เรียนอยู่ที่โรงเรียนวัดบางเป้ง อาศัยรถพ่วงล้อเตี้ยเดินทางไปโรงเรียน เพราะระยะทางจากบ้านไปโรงเรียนไกลมาก เสียค่าจ้าง 150 บาทต่อเดือน หากกลับต้องพาน้องเดินกลับมา ให้เงินลูกไปโรงเรียนคนละ 10 บาท เป็นค่าข้าว

สำหรับเป้าหมายของชีวิตไม่มีเลย ไม่อยากคิดอะไรมาก เพราะตนเองก็แก่แล้ว ไม่อยากทำอะไร อยากมีแต่บ้านเป็นของตนเองเพราะไม่รู้ว่ามีเมื่อไหร่เจ้าของเขาจะมาไล่ออก ไม่รู้ว่าจะพาลูก ๆ ระเบิดร่อนไปอยู่ที่ไหน อยากกลับไปอยู่บ้านเดิมของตนที่จังหวัดมหาสารคาม แต่ก็ไม่มีที่ทำมาหากิน ถ้ากลับไปอยู่ที่โน่นต้องอดอยากแน่ ๆ

ปัจจุบันนางวงเดือนไม่มีปัญหาภายในครอบครัว มีทะเลาะเบาะแว้งกันบ้าง เงินทองไม่พอใช้ ประวัติเคยถูกตำรวจจับ เพราะตอนนั้นสามีฝากปิ่นไว้แล้วมีคนที่ไม่ชอบนางวงเดือนไปแจ้งตำรวจ ตำรวจจึงมาค้นเจอปิ่น และโดนตำรวจจับติดคุกอยู่ 2 คืน

โรคประจำตัว คือ โรคประสาท มีอาการซึมเศร้า ตกใจ เหนื่อยง่าย เคยไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล จะเชิงเทรา เมื่อ พ.ศ. 2537 เกี่ยวกับกระเพาะอาหารที่คลินิกในจังหวัดจะเชิงเทรา เมื่อ พ.ศ. 2537 เกี่ยวกับอาการทางประสาท และที่อนามัยหนองมน เมื่อ พ.ศ. 2542 เกี่ยวกับโรคประสาท

กรณีศึกษานางสมภาร จันทน์วล

นางสมภาร จันทน์วล อายุ 25 ปี บุคลิกภาพทั่วไปพูดจาฉะฉาน หน้าตาแจ่มใส การแต่งกายสวมเสื้อแขนยาวสีดำ กางเกงขายาวสีน้ำตาล เสื้อผ้าค่อนข้างสะอาด ใส่รองเท้าแตะ เดิมเป็นคนจังหวัดอำนาจเจริญ มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 3 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 2 คน ตอนที่อายุได้ 11 ปี ก็ย้ายจากอำนาจเจริญตามพ่อแม่มาทำงานรับจ้างตัดอ้อย จึงได้ย้ายเข้ามาเรียนต่อประถมศึกษาปีที่ 5 ที่โรงเรียนบ้านไร่โน้หล้า ช่วงนั้นพักที่บ้านพักคนงาน เมื่อพ่อแม่กลับบ้านไปทำนา ตนเองก็เรียนจบประถมศึกษาปีที่ 6 พอดีจึงได้หางานทำที่โรงงานอาราต์ว ผลิตหม้อทำงานในหน้าที่ใส่หม้อ ต่อมาทำงานได้ไม่นานก็แต่งงานกับนายพรสวรรค์ จันทน์วล อายุ 25 ปี มีบุตรชายด้วยกัน 2 คน คนโตอายุได้ 6 ขวบ ส่วนคนเล็กอายุ 1 ขวบ 2 เดือน

สามีทำงานกับเทศบาล ทำหน้าที่เก็บขยะ ดังนั้นจึงได้พักในบ้านพักคนงานเทศบาล ซึ่งเป็นตึกแถว สอบถามพบว่า นางพอใจในที่อยู่อาศัยเพราะไม่ต้องเสียค่าเช่า แต่ก็มีข้อเสีย คือ ไม่มีความเป็นส่วนตัวเลย เพราะห้องที่อยู่ข้าง ๆ เสียงดังมากไม่มีความเกรงใจผู้อื่นเลย

ชีวิตของนางผ่านอะไรมามากมาย จบ ป. 6 ต้องมาถางหญ้า ตัดอ้อย ทำงานโรงงาน มีครอบครัวก็ลำบาก เพราะเงินไม่พอใช้ ที่อยู่อาศัยของตนเองก็ไม่มี มีหน้าที่ยังมีกรรมแล้วกรรมเล่าไม่หลุดพ้นซักที พอที่จะมีเงินไปซื้อมอเตอร์ไซด์เงินผ่อน ผ่อนยังไม่หมดก็ถูกขโมยไป ตอนนั้นจึงมีแต่มอเตอร์ไซด์คันเก่า ๆ โทรม ๆ หนึ่งคัน ไว้พ่วงล้อไปหาเก็บขยะกับลูก มันช่างเป็นภาพที่น่าเวทนาเมื่อเด็กชายตัวน้อย ๆ ผิวดำ ๆ สกปรกรวิ่งไปตามถังขยะช่วยแม่เก็บของไปตามข้างทาง

ที่เลือกอาชีพเก็บของเก่าขายเพราะว่า ตนเองไม่รู้จะทำงานอะไร อีกอย่างยังมีลูกเล็ก ๆ อีกที่ต้องดูแล แต่ก็อยากช่วยสามีทำงาน จึงคิดหางานอื่นทำที่เป็นงานอิสระ และงานก็ค่อนข้างไม่หนัก เริ่มทำงานแต่เช้ามืด ออกจากบ้านกับลูกชายคนโต กลับบ้านเที่ยง แล้วตอนบ่ายห้าโมงเย็นค่อยออกมาใหม่ จนถึงหกโมงเย็นทำทุกวันยกเว้นวันที่ฝนตก ก็พาลูกเก็บตามขยะบริเวณหมู่บ้านมณีแก้ว แกะเหล็กขึ้นถึงหาดวอนนภา

ยานพาหนะที่ใช้ คือ มอเตอร์ไซด์คันเก่า ๆ พ่วงล้อ ได้ความรู้นี้มาจากสามี เพราะสามีแนะนำมา เห็นคนอื่นทำมีรายได้ดีจึงทำตามบ้าง วัน ๆ หนึ่งขายของได้ 120 บาท ที่ชอบงานนี้เพราะไม่ต้องลงทุนอะไร อาศัยแค่เก็บขยะเท่านั้น แต่ถ้ามีงานอื่นให้ทำอยากทำงานเฝ้าบ้าน ทำความสะอาดบ้านมีเงินเดือนซัก 3,000 บาท ก็อยู่ได้แล้ว เพราะวันหนึ่ง ๆ ตัวเองใช้จ่ายคนเดียวแค่ 25 บาท ซื้อขนม ก๋วยเตี๋ยวกิน ส่วนรายจ่ายภายในครอบครัววันละ 70 บาท ไว้ซื้อกับข้าว

มองดูสภาพลูกที่มาด้วยน่าสงสารมาก เพราะไม่สวมเสื้อผ้าเนื้อตัวสกปรก ดำอมแมมและยังเป็นหุ่นน่าหวงอีก แดด ๆ ก็พาลูกตะลอนไปตามถังขยะ โดยที่เด็กอายุขนาดนี้น่าจะได้นอนหลับพักผ่อนเล่นตามประสาเด็ก แต่กลับต้องมาช่วยมารดาทำงานคลุกคลีกับสิ่งสกปรกน่าเหม็น พอเห็นเขามาขายไอติมก็ขอด้ก้แม่ซื้อกิน ทั้ง ๆ ที่มือเปื้อนขยะและยังไม่ได้ล้างเลย

บางครั้งนางสมภารรู้สึกน้อยอกน้อยใจกับอาชีพของตนเอง เพราะสังคมรังเกียจเห็นว่าเป็นอาชีพที่ด้อยจึงเป็นปัญหาในการประกอบอาชีพของตน พวกเก็บของเก่าคนอื่น ๆ บางครั้งไปลักเล็กขโมยน้อยทำให้เวลาที่ตนไปเก็บถูกเขาตำหนิเพราะเขากลัวของหาย

นางสมภารมีหนี้สินอยู่ทั้งหมด 15,000 บาท ยืมมาจากคนในบ้านพักคนงานเทศบาลด้วยกัน เสียดอกเบี้ยร้อยละ 20 บาทต่อเดือน

ส่วนเป้าหมายในชีวิตของนางสมภารนั้นคือเก็บของเก่าเพื่อเก็บหอมรอมริบไว้ซื้อบ้านเป็นของตนเอง อยากกลับไปอยู่ที่บ้านเกิดที่จังหวัดอำนาจเจริญ ตอนนี้ก็อยากมีงานอื่นทำแต่ก็ยังทำอะไรไม่ได้มากเพราะลูกยังเล็กอยู่ ถ้ามีบ้านไหนว่างก็อยากจ้างคนไปดูแลทำความสะอาดบ้านให้ก็อยากทำ นางสมภารอยากส่งเสียลูก ๆ ให้เรียนสูง ๆ แต่ก็ไม่รู้ว่าจะมีความสามารถส่งเสียได้แค่ไหน ไม่อยากให้ลูก ๆ มาลำบากเหมือนตนเองแต่ช่วงนี้ก็ยังหาเช้ากินค่ำ อยู่ไปวัน ๆ เท่านั้นเอง และไหนจะพ่อแม่ที่อยู่ทางบ้านก็ต้องส่งเสียเงินไปให้เพราะไม่มีใครดูแลเลี้ยงดู

นางสมภารมีโรคประจำตัวอีก คือ เป็นโรคไมเกรน เคยไปหาหมอที่ศูนย์แพทย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประวัตินี้เคยแพ้ยาคุมกำเนิด เพราะกินแล้วเวียนหัว หน้ามืด

กรณีศึกษานางสุรัตน์ คำติรัมย์

นางสุรัตน์ คำติรัมย์ อายุ 30 ปี เชื้อชาติไทย บุคลิกทั่วไป ผิวกร้านแดด มีตุ่มผื่นตามร่างกาย เกาอยู่ตลอดเวลา การแต่งกายไม่สะอาด สำเนียงการพูดจาไม่ค่อยมีความมั่นใจ จำอะไรไม่ค่อยได้ ตอบคำถามซ้ำมาก ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา ยาตอง ไม่เสพยาเสพติด ไม่เล่นการพนัน ไม่เคยถูกตำรวจจับ ทรัพย์สินสมบัติที่มีคือ รถจักรยานยนต์ รถเข็น วิทย์ ข้าวของเครื่องใช้ในครัวเรือนเล็กน้อย

ปัจจุบันอาศัยอยู่กระท่อมไม่มีเลขที่ หลังคามุงสังกะสี ผนังใช้ผ้าฝ้ายมุงรอบ โดยมีกองของเก่าที่เก็บมาเตรียมไว้ขายอยู่รอบ ๆ บ้าน ช่างหอพักคิดถึง ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สร้างบนพื้นที่ที่เป็นป่ารก โดยขออนุญาตเจ้าของที่ดินมาถางป่าเพื่อสร้างบ้านอาศัย เริ่มมาอยู่บ้านหลังนี้เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2544 โดยมีความรู้สึกกังวลกับใจว่าหากเจ้าของที่ไม่ให้อยู่ที่นี่แล้ว จะไปอยู่ที่ไหน บ้านที่อยู่นี้ก็ไม่มีไฟฟ้าใช้ ใช้เทียนหรือไม้ก็เป็นตะเกียงให้แสงสว่างในเวลากลางคืน เคยขอไฟฟ้าใช้ที่สำนักงานไฟฟ้าแล้วแต่ไม่มีเลขที่บ้านจึงไม่สามารถใช้ไฟฟ้าได้ น้ำใช้นำมาจากน้ำบ่อ น้ำดื่มนำมาจากมหาวิทยาลัยบูรพา ห้องน้ำใช้ของบ้านที่ไม่มีคนอยู่บริเวณใกล้ ๆ

ที่อยู่และที่เกิดตามทะเบียนบ้านอยู่ที่บ้านเลขที่ 230 ตำบลลำนางแก้ว อำเภอปรางค์ชัย จังหวัดนครราชสีมา มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 6 คน เป็นชาย 5 คน และเป็นหญิง 1 คน นางสุรัตน์แต่งงานแล้วกับนายหอม ลำสิงห์ทอง อายุ 35 ปี ขณะนี้อยู่ด้วยกันมีบุตรด้วยกัน 4 คน เป็นชาย 2 คน และเป็นหญิง 2 คน ยังอยู่ที่บ้านหลังนี้ด้วยกันทั้งหมด 6 คน คือ นางสุรัตน์ สามี และบุตรอีก 4 คน

การย้ายถิ่นฐานครั้งแรกย้ายจากตำบลลำนางแก้ว อำเภอปรางค์ชัย จังหวัดนครราชสีมาไปที่จังหวัดระยอง เมื่อ พ.ศ. 2539 เนื่องจากไม่มีงานทำจึงได้มาทำงานก่อสร้างที่ระยองและอาศัยอยู่ในแคมป์ของคนงานก่อสร้าง

ต่อมาย้ายถิ่นฐานครั้งที่สองจากระยองมาที่อำเภออ่าวอุดม จังหวัดชลบุรี เมื่อ พ.ศ. 2540 เนื่องจากงานก่อสร้างที่ระยองเสร็จแล้ว และมีงานก่อสร้างที่อ่าวอุดม อาศัยอยู่ในแคมป์ของคนงานก่อสร้าง

ย้ายถิ่นฐานครั้งที่สามจากอำเภออ่าวอุดมมาที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เมื่อ พ.ศ. 2541 เนื่องจากงานก่อสร้างที่อ่าวอุดมเสร็จแล้วไม่มีงานอื่นทำ มาอาศัยอยู่ที่บ้านร้างไม่มีใครอยู่ที่ซอยลึก และได้เก็บของเก่าขาย ต่อมาเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2542 เจ้าของบ้านที่อาศัยอยู่มาไล่ที่จึงได้ย้ายมาอยู่ที่ที่อยู่ปัจจุบันและยังคงเก็บของเก่าขายต่อไป เหตุที่เลือกมาอยู่ที่จังหวัดชลบุรีเพราะทำมาหากินง่ายและรู้จักสภาพพื้นที่โดยทั่วไปแล้ว

อาชีพที่เคยทำมาก่อน คือ งานทำไร่ รับจ้างทั่วไป ที่ตำบลลำนางแก้ว อำเภอปรางค์ชัย จังหวัดนครราชสีมา ก่อน พ.ศ. 2539 ที่จะไปที่จังหวัดระยอง เปลี่ยนเพราะไม่ค่อยมีงานให้ทำ

งานก่อสร้างตั้งแต่ พ.ศ. 2539 – 2541 ที่จังหวัดระยองและที่อำเภออ่าวอุดม จังหวัดชลบุรี เปลี่ยนเพราะไม่มีงานก่อสร้างให้ทำต่อ แล้วมาเริ่มเก็บของเก่าตั้งแต่ พ.ศ. 2541 จนถึงปัจจุบันที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

นางสุรัตน์จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนลำนางแก้ว เป็นโรงเรียนประจำหมู่บ้าน สามารถอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณเลขได้ ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมแต่อย่างใดมาก่อน ประกอบอาชีพเก็บของเก่ามาแล้ว 4 ปี ที่เลือกอาชีพนี้เพราะเป็นงานง่าย เป็นอิสระไม่มีนายจ้าง ไม่เป็นลูกน้องคนอื่น และไม่ผิดกฎหมาย สถานที่เก็บของเก่าคือ ตลาดหนองมน เริ่มทำงานตั้งแต่เวลา 13.00 น. ถึงเวลา 19.00 น. ทำทุกวัน ถ้าฝนตกก็ออกไปเก็บของเก่าไม่ได้

วิธีการทำงาน คือ ใช้รถเข็นเดินเข็นออกไปเก็บของเก่าตามถังขยะ แล้วนำมาแยกประเภทเตรียมนำไปขายที่ตลาดวันออกสติก อุปกรณ์ที่ใช้ก็คือ รถเข็น ถังดำ กล่องกระดาษ ความรู้ในการทำงานนี้คิดเองบ้าง และเห็นจากคนอื่นทำบ้าง ทำงานร่วมกัน 2 คนกับสามี โดยสามีใช้รถจักรยานยนต์ที่มีกระบะพ่วงขับไปเก็บของเก่า รายได้จากการเก็บของเก่าคือ 250 บาทต่อวัน จะได้คนละ 125 บาทต่อวัน นางสุรัตน์ชอบการทำงานแบบนี้ ไม่อยากทำงานอื่น แต่อยากได้รายได้เป็นเดือนประมาณเดือนละ 4,000 บาท จึงจะพอใช้จ่ายรายจ่ายต่อวันของนางสุรัตน์ประมาณ 50 บาท โดยใช้ซื้อขนม รายจ่ายของครอบครัวต่อวันประมาณ 170 บาท เป็นค่าอาหาร ปัจจุบันมีหนี้สินอยู่ 100 บาท ยืมจากป่าที่อยู่ข้างบ้าน จะใช้คืนเมื่อหาเงินมาได้

ปัญหาในการประกอบอาชีพ คือ สุขภาพไม่อำนวยเหนื่อยง่าย ต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เคยได้รับความช่วยเหลือจากแม่ค้าที่ตลาดหนองมน โดยได้รับขนมหรือของกิน

นางสุรัตน์มีโรคประจำตัว คือ ผดผื่นคันขึ้นตามตัว อาการจะเริ่มเป็นเมื่อออกไปเก็บของเก่า ซ้ำๆ มาหากก็ไม่หาย ร่างกายไม่แข็งแรงเพราะเพิ่งจะทำมัน เหนื่อยง่าย นางสุรัตน์ไม่เคยไปรับการรักษาพยาบาลที่สถานพยาบาลใดเลย

กรณีศึกษานายสนธิ จินดาเนตร

นายสนธิ จินดาเนตร อายุ 54 ปี เชื้อชาติไทย ปัจจุบันเช่าอาศัยอยู่ที่บ้านเลขที่ 38/9 หมู่ 2 ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เป็นห้องแถวชั้นเดียวอยู่ทางด้านหลังของโรงเรียนห้วยกะปิ โดยจ่ายค่าเช่าเดือนละ 2,100 บาท รวมทั้งค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า เริ่มมาอยู่เมื่อปี พ.ศ. 2539 ความรู้สึกกับบ้านก็พอที่จะอยู่ได้

นายสนธิมีภรรยา คือ นางรัชณี จินดาเนตร อายุ 48 ปี มีบุตรด้วยกัน 5 คน เป็นชายทั้งหมด ขณะนี้มีบุตรที่อุปการะอยู่ 1 คน บุตรที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หนึ่งคน จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สองคน และจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อีกสองคน บุตรทำงานอยู่ที่ร้านผ้าใบ ร้านอัดดอกยาง งานก่อสร้าง มีครอบครัวแล้วหนึ่งคน อีกหนึ่งคนไม่ได้ทำงานเพราะมีปัญหาเคยติดยาบ้า จึงออกจากงานและยังไม่มียานทำ ปัญหาในครอบครัวก็คือ ช่วงปลายเดือนเงินจะขาดส้นไม่พอใช้ สมาชิกที่อยู่บ้านเดียวกันมี 6 คนคือนายสนธิ ภรรยา และบุตรอีก 4 คน บุตรอีก 1 คนแต่งงานมีครอบครัวและแยกไปอยู่ต่างหาก

ที่อยู่และที่เกิดตามทะเบียนบ้านคือบ้านเลขที่ 1/2 หมู่ 4 ตำบลคงเขตอำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี มีพี่น้องร่วมบิดามารดาทั้งหมด 7 คน เป็นชาย 2 คน และเป็นหญิงอีก 5 คน

การย้ายถิ่นฐานครั้งเดียวคือจากตำบลคงเขต อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี มาอยู่ที่ ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เมื่อ พ.ศ. 2539 งานรับเหมาก่อสร้างที่ลพบุรีขาดทุนไปประมาณ 200,000 บาทถึงขั้นล้มละลายจึงขายรถยนต์ ขายเครื่องมืออุปกรณ์ก่อสร้างได้เงิน 30,000 บาท แล้วย้ายมาอยู่ที่ชลบุรี เพราะว่าที่ชลบุรีมีโรงงานเยอะ บุตรและภรรยาได้งานทำที่นี่ ภรรยาเป็นพนักงานทำความสะอาดอยู่ที่ห้างแหลมทอง (Save Land) ที่บางแสน มีเงินเดือน 7,000 บาท

อาชีพที่นายสนธิเคยทำมาก่อน คือ ผู้ควบคุมโรงสี ทำตั้งแต่อายุ 15 ปีได้เงินเดือน 9,000 บาท แต่ในหนึ่งปีทำแค่สี่เดือน คือเดือนธันวาคม มกราคม กุมภาพันธ์ และมีนาคม และเวลาที่เหลือก็ทำงานรับเหมาก่อสร้างไปด้วยโดยเริ่มทำตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 – 2530 ตระเวนทำทั่วไปทั้งที่กรุงเทพฯ ลพบุรี นครสวรรค์ พิจิตร เปลี่ยนจากอาชีพนี้เพราะเกิดภาวะขาดทุนไป 200,000 บาท จึงได้ย้ายมาอยู่ที่ชลบุรี แรก ๆ ก็ทำงานก่อสร้าง โดยทำที่โรงเรียนปัสสร์ ก็ถูกคนที่ไปรับเงินมาจ่ายให้โกงโดยนำเงินหนีไป เป็นเงิน 12,000 บาท ซึ่งเป็นค่าจ้างสามเดือน จึงเลิกอาชีพนี้และมาทำงานเก็บของเก่าขายจนถึงปัจจุบัน

นายสนธิจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านหนองบัว ตำบลคงเขต อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี เป็นโรงเรียนประจำหมู่บ้าน ความสามารถในการอ่านหนังสือ เขียนหนังสือ และคิดคำนวณเลขได้ดี ทักษะพิเศษคือ เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง ผู้ควบคุมโรงสี นายสนธิเคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเป็นผู้ควบคุมหม้อไอน้ำ จัดโดยอุตสาหกรรมจังหวัดลพบุรี ปัจจุบันทำงานเก็บและรับซื้อของเก่าขาย ทำมาแล้ว 3 ปี ที่เลือกอาชีพนี้เพราะงานอื่นมีปัญหาเกินไปขาดทุน แต่งานนี้เป็นงานอิสระทำงานสะดวก เส้นทางที่ซื้อและเก็บของเก่าคือ ถนนสุขุมวิท จากชลบุรีไปจนถึงหนองมน เริ่มทำงานตั้งแต่เวลา 7.30 น. ถึงเวลา 16.00 น. ทำทุกวัน วิธีการทำงาน คือ เก็บของเก่าจากถังขยะ และรับซื้อของเก่าตามบ้านที่ต้องการขายแล้วนำมาขายต่อที่แสนสุขวิไลเคิล อุปกรณ์ที่ใช้คือรถจักรยานยนต์พ่วงกระบะด้านข้างมีหลังคา ที่รถติดวิทยุด้วย ทำงานนี้มีรายได้วันละ 150 บาท รายจ่ายส่วนตัวต่อวันประมาณ 100 บาท โดย

ใช้เป็นค่าอาหาร 30 บาท เติมน้ำมันวันละ 50 บาท และซื้อบุหรือีก 20 บาท ส่วนรายจ่ายของครอบครัวต่อวันประมาณ 200 บาท ส่วนนี้ภรรยาของนายสนิทเป็นคนจ่าย

ปัจจุบันนายสนิทมีหนี้สินอยู่ 15,000 บาท โดยกู้ยืมมาจากธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์ การเกษตร เสียดอกเบี่ยร้อยละ 8 คาดว่าจะใช้คืนภายในปีนี้ ปัญหาในการเก็บของเก่าคือ ของที่จะเก็บมีน้อย และมีคนเก็บเยอะ

นายสนิทไม่มีโรคประจำตัว สุขภาพแข็งแรง บุคลิกการแต่งกายสวมเสื้อผ้าเก่า พุดจาดีสำเนียงการพูดภาษากลาง สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา ทรัพย์สินสมบัติที่มี รถจักรยานยนต์ ทวี วิทย์ ตู้เย็น

นายสนิทไม่ได้วางแผนเป้าหมายในอนาคตไว้ คิดแต่เพียงว่าอยู่อีกไม่กี่ปีก็ตาย ทำงานมาได้ก็ไม่ได้เก็บ เพราะใช้หมด ในอนาคตยังไม่แน่ใจว่าจะกลับไปอยู่ที่ลพบุรีหรือเปล่า ที่นั่นมีที่ดินไร่นา 60 ไร่โดยมีน้องชายเป็นผู้ดูแล

กรณีศึกษานายเที่ยง โพธิกุล

ชื่อนายเที่ยง โพธิกุล อายุ 83 ปี ประกอบอาชีพเก็บของเก่าขายมาประมาณ 27 ปี จบชั้น ป.4 จากโรงเรียนวัดชินราช จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำอำเภอ สามารถอ่านหนังสือเขียนหนังสือและคิดเลขได้ดี มีความสามารถพิเศษ คือ ขับรถ ยิงปืนได้เพราะเคยฝึกอบรมยิงปืนจากกรมตำรวจ บุคลิกและพฤติกรรมเป็น ชายแก่ผมหงอก ร่าเริง ผุดจาซำ ตาฝ้ามัว หูฟังไม่ค่อยได้ยิน ชอบพูดวกไปวนมาเกี่ยวกับอดีตของตัวเอง สูบบุหรี่เป็นประจำ แต่งกายจากเสื้อผ้าที่ได้รับจากการบริจาค พูดสำเนียงคนสุพรรณบุรี

ปัจจุบันนายเที่ยงอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 934 ม. 25 ต. แสนสุข อ. เมือง จ. ชลบุรี ลักษณะและสภาพแวดล้อมของบ้าน คือ เป็นสังกะสีมีเพิงผ้าใบยื่นออกมาเพื่อป้องกันแดด รอบ ๆ บ้านมีบ้านญาติ ๆ และลูกเลี้ยงอยู่ด้วย แต่ไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกันเท่าไรเพราะยุ่งวนวายชอบรบกวน และลูกเลี้ยงเคยทะเลาะกับภรรยา ถึงขั้นตบตีกันจนต้องเข้ารักษาที่ รพ. ชลบุรี เลยไม่ค่อยอยากยุ่งเกี่ยว มีของใช้บ้าง ของเก่าบ้างอยู่ทั้งในและบริเวณบ้าน มีรั้วลวดหนามล้อมบริเวณบ้าน บวบ ตำลึง ขึ้นตามรั้วลวดหนามและได้ปลุกมันสำปะหลังไว้กิน ถ้ามีคนซื้อก็จะขาย (รั้วลวดหนามเป็นรั้วที่เจ้าของที่เค้ทำกันเขตที่ไว้มีอยู่แล้ว)

ปัจจุบันนายเที่ยงอยู่กับภรรยาแค่ 2 คน แต่เคยมีลูกกับภรรยาเก่าที่เสียชีวิตไปแล้ว 3 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 1 คน (เสียชีวิตแล้ว เนื่องจากเป็นลม) และมีลูกเลี้ยงเป็นหญิง 1 คน ติดกาว ชอบทะเลาะกับภรรยาเป็นประจำ บ้านเกิดของนายเที่ยงอยู่ที่ ต.บางตาเกรอ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี โดยประกอบอาชีพทำนา และได้รับอุบัติเหตุเกี่ยวเกี่ยวมือตอนอายุ 15 ปี (พ.ศ.2476) ทำให้เคลื่อนไหวได้ไม่เหมือนเดิม อยู่จนอายุ 17 ปี (พ.ศ.2478) จึงได้ย้ายมาหางานทำที่วัดนาค กรุงเทพฯ โดยอาศัยอยู่กับหลวงพี่ที่บวชเป็นพระ และทำอาชีพชีสามล้อ ต่อมาไม่นานได้แต่งงานจึงย้ายมาอยู่บริเวณใกล้วัดนาคกับภรรยา (เก่า) จนมีลูก 3 คน สอบเป็นตำรวจได้เมื่อ พ.ศ. 2487 จึงเปลี่ยนอาชีพมาเป็นตำรวจ อยู่แผนก 1 กอง 1 กองปราบ กรุงเทพฯ ซึ่งคอยจับของเถื่อนต่าง ๆ เป็นตำรวจได้ 20 ปี (พ.ศ. 2487 - พ.ศ. 2507) มีปัญหากับผู้บังคับบัญชาเรื่องที่ลูกชายถูกรถชนตาย ขอให้ช่วยเหลือโดยการเรียกเงินจากคนขับรถชนเป็นค่าทำศพ 30,000 บาท แต่ผู้บังคับบัญชาไม่ช่วยเหลือ จึงได้เงินเพียง 10,000 บาท ทำให้ต้องตัดสินใจลาออกจากการเป็นตำรวจเพราะรู้สึกที่ไม่เป็นธรรมที่มีการโกงกันแบบนี้ ต่อมาได้ย้ายมาอยู่จังหวัดชลบุรี เพราะเห็นว่าคนภาคอีสานมาทำงานกันมากเลยมาทำบ้าง เพราะที่กรุงเทพฯ ยากเลิกการชีสามล้อและอยากมีรายได้เพิ่มมากขึ้น จึงได้ย้ายมาอยู่ที่บ้านเลขที่ 934 ม. 25 ต. แสนสุข อ. เมือง จ. ชลบุรี ซึ่งเป็นที่อยู่ปัจจุบัน มีคนบอกให้มาอยู่ได้แต่เฝ้าให้ด้วย ไม่มีไฟฟ้าใช้ ไร้เทียน ช่วงแรกประกอบอาชีพขับรถสองแถวรับจ้าง (ไม่มีใบอนุญาต) ในระยะหลังตาไม่ค่อยดีจึงหันมาเก็บของเก่าขาย ต่อมาภรรยา (เก่า) เสียชีวิตจากการดื่มเหล้ามากเมื่อปี พ.ศ. 2540 ช่วงที่ไร้ทุกข์ได้ไปหาหลานชายที่อยู่บางพระ (ทำงานส่งแก๊ส) ได้เจอกับนางหนู แซ่ตั้ง (ภรรยาคนปัจจุบัน) จึงพากันมาอยู่ด้วยและช่วยกันประกอบอาชีพเก็บของเก่า ซึ่งอยู่ด้วยกันมา 4 ปีแล้ว

ขั้นตอนในการเก็บของเก่า คือ เริ่มเก็บตั้งแต่ 05.00 น. - 17.00 น. (บางวันเก็บตลอดทั้งวัน) ช่วงเวลาว่างจะเอาขยะมาแยก เก็บขยะทุกวัน เส้นทางที่ประจำคือถึงขยะ 3-4 ถัง รอบ ๆ เส้นทางบริเวณบ้านโดยอุปกรณ์ใช้ในการเก็บของเก่า คือ ถังป๋วย พอเก็บได้เต็มหรือเหนื่อยก็จะเดินมาเก็บที่บ้าน โดยมีภรรยาคอยช่วย

เก็บของเก่า โดยจะมีคนมาซื้อถึงที่บ้าน ซึ่งรายได้ที่ได้จากเก็บของเก่าขายประมาณ 10 - 100 บาทต่อวัน และนำมาใช้จ่ายในครอบครัวประมาณ 20- 100 บาทต่อวัน โดยค่าใช้จ่ายหลัก ๆ คือ ค่าข้าว เหล้า บุหรี่ ซื้อมวย ปัจจุบันมีเงินเก็บประมาณ 5,000 - 6,000 บาท

ปัญหาที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน คือ พี่ชายเจ้าของที่จะมาไล่ที่ เพราะเจ้าของที่ดินเสียชีวิตและจะนำที่มามีครอบครัว ทำให้รู้สึกคับแค้นใจมากอยากกลับไปอยู่บ้านที่สุพรรณบุรี เพราะมีที่ดินของแม่อยู่ 100 กว่าไร่ ที่ยังไม่ได้แบ่ง อยากเอามาทำบ่อเลี้ยงปลา แต่ติดที่ภรรยาไม่ยอมไปเพราะกลัวว่าจะถูกทิ้ง ภรรยาเป็นคนเมืองชลบุรีโดยกำเนิด กลัวว่าไปอยู่สุพรรณบุรีจะไม่มีอะไรทำหรือหากทำอะไรไม่ถูกใจกลัวจะถูกทิ้งเพราะไม่รู้จักใคร ภรรยาพูดจาไม่ค่อยรู้เรื่อง สติไม่ดีทำให้วิตกกังวลมากทำให้มีเรื่องทะเลาะกันบ้าง แก้ปัญหาโดยการไปวัดฟังเทศน์ นอกจากนี้ยังมีปัญหาถูกขโมยขยะที่เก็บมาได้ ทำให้เวลาออกไปเก็บขยะแต่ละวันต้องผลัดกันไปเก็บและไม่กล้าไปไหนไกลๆ เพราะกลัวจะถูกขโมยของ ดังนั้น จึงต้องแก้ปัญหา โดยถ้าใครอยากเจอหรือมีธุระจะให้มาหาที่บ้าน และในการประกอบอาชีพมักชอบมีคนดูถูกว่าไปเก็บขยะมาทำไมไม่เห็นมีประโยชน์ นายเที่ยงจะแก้ปัญหาโดยการนั่งเสีย ยิงพูดมากไปก็มากความเพราะยังงี้ก็ต้องทำอยู่ดี เพราะไม่ทำก็ไม่มีอะไรกิน นายเที่ยงไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรเอกชนและภาครัฐบาล หากรัฐบาล จะช่วยเหลืออยากให้ช่วยเหลือเป็นเงิน เพราะมีคนมาขโมยขยะที่เก็บไว้ทำให้ขาดรายได้ และอยากนำเงินไปซื้อมือถือเลี้ยงปลาที่สุพรรณบุรี เนื่องจากตอนนี้แก่มากแล้วอยากกลับไปตายที่บ้านเกิดมากกว่า

กรณีศึกษานายเนียม สังข์ทอง

นายเนียม สังข์ทอง อายุ 44 ปี เชื้อชาติไทย นายเนียมสวมเสื้อแขนยาวไม่ได้ซักมาหลายวันแล้ว เพราะมีราขึ้นเป็นลายสีขาวเต็มไปหมด สวมกางเกงขายาวสีน้ำเงินสกปรกมอมแมม สวมหมวก และรองเท้าแตะเก่า ๆ การพูดจาเหม่อลอย ความคิดอ่านช้ามาก หน้าตาเศร้าสร้อย เหมือนคนปลงตกในชีวิต เวลาถามคำถามต้องถามหลาย ๆ รอบเขาถึงจะเข้าใจ เวลานั่งให้สัมภาษณ์นั่งเฝ้าไปตามตัวตลอดเวลา เล็บมือเล็บเท้ายาว และดำสกปรก

เรียนจบประถมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาท้ายดอน สามารถอ่านได้ เขียนได้ และคิดเลขได้ อยู่ที่บ้านเลขที่ 86 หมู่ 11 ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี หน้าวัดท้ายดอน นายเนียมเป็นคนจังหวัดชลบุรี แต่กำเนิด มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 7 คน เป็นชาย 5 คน หญิง 2 คน เสียชีวิตแล้ว 2 คน นายเนียมมีภรรยาชื่อนางน้อย สังข์ทอง อายุ 44 ปี เป็นคนจังหวัดนครสวรรค์ ไม่มีบุตรด้วยกัน บ้านที่อาศัยอยู่เป็นบ้านไม้ชั้นเดียวด้านหลังสร้างติดติดกับบ้านพี่สาว พี่สาวมีอาชีพร่อนหอยเสียบขาย ในครอบครัวของนายเนียมมีคนอาศัยอยู่ทั้งหมด 3 คน คือ นายเนียม นางน้อย และบิดาของนายเนียมซึ่งตอนนี้ก็อุปการะบิดาอยู่มีอายุได้ 82 ปี เขาเป็นคนเดียวที่หาเงินมาจุนเจือครอบครัว ภรรยาไม่มีอาชีพอะไรอยู่ที่บ้านเฉย ๆ

นายเนียมเคยทำงานมาหลายอย่างก่อนที่จะมาทำอาชีพเก็บของเก่าขาย เริ่มตั้งแต่ลงทะเล เรือที่ใช้ออกเป็นเรือของตนเองเรือเสียบ่อยมากมันทั้งเก่าและผุเลยเปลี่ยนมาทำอาชีพอื่น ปี 2530 มาทำงานเทศบาลกับรถเก็บขยะช่วงนั้นอายุ 25 ปี ยังไม่ได้แต่งงาน ไปเที่ยวกลางคืนบ่อย ๆ ไปนอนค้างตามบ้านเพื่อนฝูงไม่ได้ไปทำงาน หยุดเฉย ๆ จึงลาออก ไม่รู้ว่าจะทำอาชีพอะไรดีที่ไม่ต้องตื่นแต่เช้ามืด กลับบ้านดึกตื่น เพราะตอนที่ทำงานกับเทศบาลตื่นไปทำงานแต่เช้ามืดกลับเที่ยง ตอนบ่ายมาอีกกว่าตลาดจะปิดก็ 4 หุ่ ม กลับถึงบ้านเหนื่อยมาก เงินเดือนก็น้อย สองพันกว่าบาท จึงคิดหางานอื่นทำเห็นว่าการเก็บของเก่าขายเป็นงานอิสระ ไม่ต้องเป็นลูกจ้างใคร ไม่จำกัดด้านเวลา และ ไม่อยากออกทะเล จึงยึดทำอาชีพนี้มาแล้ว 10 ปี

ยานพาหนะที่ใช้ในการเก็บคือจักรยานพ่วงล้อ หาเก็บของตั้งแต่ตอนเที่ยงจนถึง 5 โมงเย็น เก็บทุกวันได้เงินวันละ 100-200 บาท ส่วนรายจ่ายในครอบครัววันหนึ่งก็ 150 บาท ไว้ซื้อกับข้าว เงินบางวันก็พอใช้ บางวันก็ไม่มี อด ๆ ยาก ๆ ชีวิตเหมือนกับคนที่อยู่ไปวัน ๆ ไม่มีอะไรเป็นหลักเป็นฐานในชีวิต มีแต่เรื่องที่ต้องกลุ้มใจหลายอย่าง เพราะที่บ้านที่ตนอาศัยอยู่เป็นที่ของน้ำ ตนเองก็ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองเลยก็เกรงใจน้ำไม่รู้ว่าเมื่อไหร่ที่น้ำต้องให้ย้ายออก อยากมีที่ดินเป็นของตนเองแต่ก็ไม่มีปัญญาเพราะลำพังตนเองอยู่ไปวัน ๆ เงินก็ไม่พอใช้

ปัญหาในครอบครัวก็ไม่ค่อยมีอะไรมากมีทะเลาะเบาะแว้งกันบ้างเมื่อไม่มีข้าวกิน เงินทองไม่พอใช้

ปัญหาในการทำงานก็มีบ้างคือ ขยะมีจำนวนน้อยแต่คนเก็บมีมากทำให้บางวันเก็บของได้น้อยเวลาไปขายได้เงินไม่พอใช้

สำหรับความฝันก็อยากมีเรือเป็นของตนเองเพื่อที่จะหาเงินได้เพิ่มมากขึ้นกว่ามีที่เป็นอยู่ตอนนี้มีเงินใช้เดือนละ 4,000 บาท คงจะพอใช้จ่ายในครอบครัวไม่ต้องมีชีวิตที่อด ๆ ยาก ๆ เวลาที่ไม่มีเงินก็สามารถหยิบยืมจากญาติพี่น้องได้บ้าง เพราะบริเวณที่อยู่มีบ้านญาติอาศัยอยู่ใกล้เคียงกันก็คิดเหมือนกันว่าตอนแก่

ตัวมาไม่รู้จะทำยังไง ลูกเต๋าก็ไม่มี ไม่มีคนเลี้ยงดูอยากมีเงินเก็บมีบ้านอยู่ถึงวันนั้นแล้วจริงคงไม่ต้องกลุ่มใจกับชะตาชีวิตของตนเอง

อยากให้รัฐช่วยเหลือ คือ จัดสรรที่อยู่อาศัยให้เพราะตนคงไม่มีปัญญาซื้อเองได้อาจจะเป็นแค่ความฝันเพราะที่ดินแพงมาก

นายเนียมไม่มีโรคประจำตัว สุขุมดี เคยดื่มสุราแต่ตอนนี้เลิกดื่มแล้ว ไม่มีบัตรรักษาสุขภาพ เพราะไม่รู้จะไปทำที่ไหน ไม่ทราบข่าวการประกาศให้ไปทำบัตร

กรณีศึกษานายเลือน แสนคำมี

นายเลือน แสนคำมี อายุ 53 ปี นายเลือนเป็นคนพูดตรงไปตรงมา หน้าตาแจ่มใส พูดสำเนียงอีสาน การแต่งกายสวมเสื้อยืดสีขาวเอมร้อย 50 กางเกงขายาว รองเท้าแตะ เสื้อสะอาดดีไม่ค่อยสกปรก

นายเลือนจบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนบ้านโนนเพชร มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 9 คน ทั้งหมดเป็นชายล้วน นายเลือนเป็นคนจังหวัดขอนแก่นและเติบโตที่โนน พ่อแม่พี่น้องก็อยู่ที่ขอนแก่น พ่อเติบโตขึ้นแต่งงานกับนางบิน แสนคำมี ซึ่งเป็นคนอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีบุตรด้วยกัน 1 คน คือ นางเพียร แสนคำมี

ครอบครัวของนายเลือน ได้ย้ายบ้านออกจากอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ไปรับจ้างทำไร่ปอไร่ข้าวโพด ที่ตำบลชีบล อำเภอบ้านฝาง จังหวัดชัยภูมิ เหตุที่ย้ายบ้านเพราะตอนที่อยู่จังหวัดขอนแก่นได้ขายทั้งหมด ตัวเองจึงไม่มีที่ทำกิน ตอนที่ย้ายมาอยู่ที่ชัยภูมิก็ไม่มีที่นาเป็นของตนเองก็เช่าเขาทำ ทำได้ก็ต้องแบ่งกับเจ้าของเขาคนละครึ่งไม่ค่อยคุ้มกับค่าปุ๋ยค่าหัวนาคำเลย อยากรู้หนึ่ ธกส. แต่ก็ไม่ได้เพราะตนเองไม่มีหลักทรัพย์ ดังนั้นจึงคิดที่จะเข้ามาหางานทำที่เมืองกรุงเพื่อเสี่ยงโชคลาภวาสนา เผื่อว่าวาสนาจะมีเงินทองซื้อที่ทำมาหากิน จึงได้ผ่อนชำระรถปิกอัพเพื่อมารับจ้างทั่วไปวิ่งส่งของที่ตลาดไท ตลาดสี่มุมเมือง มีคนจ้างไปไหนก็ไปหมด จนกระทั่งมีพวกวินมอเตอร์ไซด์ได้มาบอกว่ามีคนต้องการจ้างไปส่งคนที่อำเภออุทุมพรพิสัย ประเทศคลองลึก ด้วยความว่าเป็นคนรู้จักกันมาบอก อีกอย่างต้องการเงินจึงไม่เจสียใจก็ขับรถไปส่งคนจำนวน 22 คน ซึ่งคนพวกนั้นพูดไทยชัดมากหน้าตาก็เหมือนคนไทย แต่พอขับรถไปมีด่านตำรวจเข้าตรวจค้น พบว่าคนพวกนั้นไม่มีบัตรประชาชน เป็นพวกเขมรลักลอบเข้ามาทำงานที่เมืองไทย ทำให้นายเลือนเป็นผู้ต้องหาคดีลักพาคนเข้าเมือง โดนตำรวจยึดรถปิกอัพเป็นของกลาง ไล่ตัวเองออกมาเป็นเงิน 100,000 บาท แต่ถยังอยู่ในโรงพักเพราะไม่มีเงินไถ่ออกมาอีกอย่างยังผ่อนไม่หมดอีก 4 เดือน ตอนที่ทำงานที่กรุงเทพมหานครทำงานรับจ้างชีวิตแค่พอมีพอกินไปวัน ๆ มีหน้าซ้ำยังมาโดนข้อหาลักลอบพาคนต่างด้าวเข้ามา ทำให้ชีวิตของนายเลือนยิ่งแย่ลงกว่าเดิม นอกจากนี้นายเลือนยังมีหนี้สินที่กู้ยืมมาจาก ธกส. เป็นจำนวนเงิน 130,000 บาท ที่ดินทำกินก็ไม่มีจึงตัดสินใจเดินทางมาอยู่ที่ชลบุรี

ช่วงแรก ๆ นายเลือนเช่าห้องอยู่ห้องละ 3,000 บาท แถวตำบลเสม็ด แต่อยู่ได้หนึ่งเดือนเพราะไม่มีเงินจ่ายค่าเช่า ช่วงที่ตะเวนหาของเก่านั้นได้พบกับคนที่มีจิตใจดีใจบุญสุนทานมีจิตใจเมตตาปรานีคนยากคนจน เขาสงสารจึงให้มาเช่าสวนที่ตำบลห้วยกะปิ เลย์หมู่บ้านวิลเลจโครงการ 2 โดยมีบ้านให้พักอาศัย ลักษณะบ้านที่อยู่อาศัยเป็นบ้านไม้ชั้นเดียว ไม่มีเลขที่ ทางเข้าบ้านมีต้นมะม่วงตามข้างทางบรรยากาศร่มรื่นดี ผิดแต่ไม่มีไฟฟ้า น้ำประปาเพราะเข้ายังไม่ถึง เจ้าของบ้านเคยติดต่อขอใช้หลายครั้ง แต่ยังไม่ได้เพราะมีบ้านคนอาศัยอยู่น้อย ส่วนน้ำดื่มต้องซื้อเอา นายเลือนอาศัยอยู่ที่นี่ได้ 2 ปีแล้ว สำหรับการมาอยู่อาศัยที่นี่ก็พอใจเพราะไม่ต้องเสียค่าเช่าบรรยากาศดี แต่มีความวิตกกังวลใจอยู่ว่าเมื่อไหร่เจ้าของบ้านจะมาไล่ จะกลับไปอยู่บ้านยังไม่ได้เพราะยังไม่มีเงินมาใช้หนี้คนในหมู่บ้าน ซึ่งนี่ดังกล่าวไม่ต้องเสียดอกเบี้ยเพราะยืมมาจากเพื่อนกัน

ที่เลือกทำอาชีพเก็บของเก่าขายเพราะว่ามันเป็นงานเบา ตัวเองทำงานหนัก ๆ ไม่ได้ ทำมาได้ปีกว่า แล้วอีกอย่างไม่รู้ตัวตัวเองจะทำงานอะไร วุฒิการศึกษาก็จบแค่ ป.4 มีญาติ ๆ แนะนำบอกว่างานนี้มันไม่ต้องลงทุนลงแรงอะไร แค่เก็บขยะบนเหม็นนิดหน่อยก็ได้เงินวันละ 200-300 บาท

เริ่มเก็บของเก่าตั้งแต่แปดโมงเช้าเข้าบ้านก็ประมาณบ่ายสองโมงเย็น ทำ 3 - 4 วันต่อสัปดาห์ บริเวณที่เก็บคือเก็บไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่ชลบุรี เก็บมาตามทางจนถึงบางแสนโดยมียานพาหนะคือ มอเตอร์ไซด์ พ่วงล้อ

ส่วนความรู้สึกกับงานนี้ก็ไม่ชอบแต่ไม่รู้ว่าจะไปทำงานอะไร ไม่มีงานอื่นให้ทำ นายเลือนมีความคิดว่าถ้ามีทางเลือกที่ดีกว่านี้ มีคนเสนองานมาให้ทำ อยากทำงานขับรถส่งของซึ่งมีรายได้เดือนละ 4,000 - 5,000 บาท เพราะรายจ่ายส่วนตัววันหนึ่ง ๆ ก็ 150 บาทต่อวันไว้เติมน้ำมัน ซื้อบุหรี่ ซื้อข้าวกิน รายจ่ายครอบครัวต่อวัน 150 บาท รายจ่ายหลักคือ ซื้อกับข้าว

ปัญหาในการทำงาน คือ คนเก็บขยะมีเยอะเกินจำนวนขยะที่มีในแต่ละวัน ไม่เพียงพอต่อการนำไปขายในแต่ละวัน ตนเองก็อยากมีเงินเก็บไปใช้หนี้เขา

ส่วนปัญหาในครอบครัวไม่มีอะไร เพราะอยู่กับภรรยาสองคน ส่วนลูกสาวก็แต่งงานไปมีครอบครัว ทำงานที่สมุทรปราการนาน ๆ จะมาเยี่ยมซักครั้งก็ให้เงินไว้ใช้บ้างเป็นครั้งคราว

นายเลือนมีโรคประจำตัว คือ โรคน้ำท่วมปอด เคยไปรับการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาล ทรวงอก จังหวัดนนทบุรี เมื่อ พ.ศ. 2542 หมดเงินไป 50,000- 60,000 บาท

ความคาดหวังในชีวิต คือ การใช้นี้เขาให้หมด หลังจากนั้นก็ไม่ต้องดิ้นรนอะไรมาก ขอแค่ให้มีอยู่มีกินไปวัน ๆ ก็พอใจแล้ว

กรณีศึกษานายทองอยู่ เครือโสม

นายทองอยู่ เครือโสม อายุ 40 ปี เชื้อชาติไทย ปัจจุบันพักอยู่ที่ห้องแถว ใกล้บ่อน้ำบาดน้ำเสียทางด้านหลังมหาวิทยาลัยบูรพา ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เป็นห้องแถวให้เช่าโดยเสียค่าเช่าเดือนละ 1,600 บาท รวมทั้งค่าน้ำและค่าไฟฟ้า เริ่มมาอยู่ที่นี่เมื่อปี พ.ศ. 2539 ความรู้สึกของนายทองอยู่ต่อที่พักคิดว่าค่าเช่าแพงไป เงินที่หาได้มาบางเดือนไม่พอจ่าย

ที่อยู่และที่เกิดตามทะเบียนบ้าน คือ บ้านเลขที่ 21 หมู่ 3 ตำบลนาแหม อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี นายทองอยู่มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 9 คน เป็นชาย 5 คนและหญิงอีก 4 คน นายทองอยู่แต่งงาน 2 ครั้ง ภรรยาคนแรกทำงานผัดกฏหมาย ถูกดำเนินคดี (ไม่ทราบคดีอะไร) และมีสามีใหม่ จึงหย่าร้างกันกับภรรยาคนนี้มีบุตรด้วยกัน 2 คน ส่งเสียให้เรียนจบในระดับ ปวช. ทั้งสองคนและมืงานทำกันแล้ว ภรรยาคนปัจจุบันคือนางอุไร คงขุนทด อายุ 25 ปี เป็นชาวนครราชสีมา มีบุตรด้วยกัน 1 คนคือ เด็กชายวันชัย เครือโสม อายุ 4 ปี นางอุไรมีอาชีพรับจ้างซักผ้า มีรายได้ประมาณ 300 – 400 บาทต่อสัปดาห์

การย้ายถิ่นฐานครั้งแรกจากบ้านเกิด คือ ตำบลนาแหม อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ไปบวชเรียนอยู่ที่ วัดหนองคนธิ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี เมื่อ พ.ศ. 2516 เนื่องจากไปเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ครั้งที่สองย้ายจากวัดหนองคนธิ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ไปที่บ้านเช่าในเขต ลำไโรง จังหวัดสมุทรปราการ เพราะได้งานทำที่บริษัท Panasonic National เมื่อ พ.ศ. 2523

ครั้งที่สามย้ายจากบ้านเช่าที่ลำไโรง จังหวัดสมุทรปราการ ไปอยู่ที่บ้านเลขที่ 202/316 กิ่งอำเภอ บางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อ พ.ศ. 2526 เพราะว่า บริษัท Panasonic National ได้ย้ายมาที่นี่และได้ซื้อบ้านหลังนี้ซึ่งอยู่ใกล้บริษัท

ครั้งสุดท้ายย้ายจากกิ่งอำเภอ บางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ มาที่บางแสน จังหวัดชลบุรี เมื่อ พ.ศ. 2539 เนื่องจากปัญหาของภรรยาคนแรกซึ่งได้หย่าร้างกัน จึงยกบ้านและรถยนต์ให้ภรรยาไป สาเหตุที่เลือกมาอยู่ที่ชลบุรีเพราะว่าทำมาหากินได้ง่ายและค่าครองชีพไม่สูงมาก

อาชีพที่นายทองอยู่เคยทำมาก่อน คือ

1. ขายปลาหมึกย่าง เมื่อ พ.ศ. 2522-2523 ที่ปากทางเข้าฟาร์มจระเข้ จังหวัดสมุทรปราการ เปลี่ยนงานเพราะได้งานใหม่
2. เป็นลูกอยู่ที่ภัตตาคารศิริพงศ์ เมื่อ พ.ศ. 2524 – 2530 ที่ปากทางเข้าฟาร์มจระเข้ ติดกับหาดอัมรา จังหวัดสมุทรปราการ เปลี่ยนเพราะงานโรงงานมีมากไม่มีเวลาว่างมาทำงานนี้
3. ทำงานบริษัท (โรงงาน) Panasonic National เมื่อ พ.ศ. 2524 – 2539 ที่กิ่งอำเภอ บางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เปลี่ยนเพราะมีปัญหาเกี่ยวกับภรรยาคนแรก
4. ขายข้าวเหนียว-หมูย่าง เมื่อ พ.ศ. 2539 ทำอยู่ 4 เดือน ที่ปากทางเข้าโรงไฟฟ้าบางปะกง เปลี่ยนเพราะมีคนขายเยอะ แล้วจึงมาทำงานเก็บของเก่าขายที่บางแสนจนถึงปัจจุบัน

นายทองอยู่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่โรงเรียนพระปริยัติธรรมพารานุสรณ์ (บวชเรียน) ที่วัดหนองคนธิ อำเภอมะขาม จังหวัดสระบุรี การอ่านเขียนหนังสือและคิดคำนวณเลขได้ดี มีทักษะพิเศษคือ ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าได้ ขับรถยนต์ รถสิบล้อ ควบคุมหม้อไอน้ำ เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับผู้ควบคุมหม้อไอน้ำ จัดโดยกรมแรงงาน นายทองอยู่ประกอบอาชีพเก็บของเก่ามาแล้ว 5 ปี ที่เลือกทำอาชีพนี้เพราะไม่มีงานทำจึงทำระหว่างที่รองานอื่นซึ่งหางานอื่นทำด้วย สถานที่เก็บของเก่าคือ ตามเทศบาลตำบลแสนสุข ขายหาตบางแสน เริ่มทำงานตั้งแต่เวลา 04.00 น. ถึงเวลา 21.00 น. ทำทุกวัน

วิธีการทำงานคือใช้รถจักรยานยนต์พ่วงรถเข็น ถ้าวันใดไม่มีเงินเติมน้ำมันรถก็เอารถจักรยานพ่วงรถเข็นถีบไปเก็บของเก่าตามถังขยะแล้วนำไปขายที่แสนสุขริโซเคิล โดยความรู้ที่มาจากเห็นคนอื่นทำ นายทองอยู่ทำงานคนเดียว รายได้ประมาณ 100 บาทต่อวัน นายทองอยู่ไม่ชอบงานนี้แต่ก็ต้องทำเพราะไม่มีงานอื่นทำ งานที่อยากจะทำก็คือ เป็นยามรักษาความปลอดภัย งานตามโรงงาน เป็นผู้ควบคุมหม้อไอน้ำ งานในส่วนการผลิต โดยอยากได้ค่าจ้างเดือนละ 5,000 บาท รายจ่ายที่ใช้ส่วนตัวในวันหนึ่งประมาณ 20 บาท ใช้เป็นค่าอาหารและเติมน้ำมันรถ ปัจจุบันไม่มีหนี้สิน ปัญหาในการประกอบอาชีพนี้คือ มีคนเก็บของเก่าเยอะแย่งกันเก็บ ของที่เก็บมาขายไม่มีราคา เคยประสบอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ล้ม เมื่อ พ.ศ. 2536 เกิดแผลถลอกเล็กน้อย

นายทองอยู่ไม่มีโรคประจำตัว สุขภาพแข็งแรง บุคลิกท่าทางเคร่ง การแต่งตัว สวมเสื้อผ้าเก่า สำเนียงการพูดภาษากลาง สุขุมบุ๋ม ไม่ดื่มสุรา ทรัพย์สินสมบัติที่นายทองอยู่มีคือ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน ทีวี หม้อหุงข้าว

เมื่อเกิดปัญหาขึ้นการแก้ปัญหาของนายทองอยู่คือพึ่งพาตนเองให้มากที่สุด เมื่อเราแก้ไขไม่ได้ ต้องตั้งสติปรึกษากับผู้ใหญ่หรือผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า ความคาดหวังในอนาคตคืออยากมีงานทำที่มั่นคงและจะส่งเสียบุตรคือเด็กชายวันชัยให้เรียนสูง ๆ

นายทองอยู่อยากให้รัฐบาลช่วยเหลือในด้านสวัสดิการในการรักษาพยาบาล เพราะโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค มีสิทธิใช้เฉพาะผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านในเขตนี้ ส่วนผู้มีทะเบียนบ้านอยู่ที่จังหวัดอื่นมาทำงานอยู่ที่ชลบุรีใช้สิทธิไม่ได้ อยากให้ขยายสวัสดิการการรักษาพยาบาลแก่ผู้ที่ทะเบียนบ้านอยู่ที่จังหวัดอื่นได้ซึ่งก็อาศัยอยู่ในเขตนี้เหมือนกันและในเรื่องของผู้ที่ตกงานอยากให้มียกย่องทุนสำหรับผู้ตกงานในยามขามมีเงินช่วยเหลือ

กรณีศึกษานายปุ่น ยี่สุนหอม

นายปุ่น ยี่สุนหอม อายุ 60 ปี ประกอบอาชีพเก็บของเก่า (เก็บขยะ) มา 2 ปีแล้ว ไม่ได้เรียนหนังสือ บุคลิกและพฤติกรรมสูบบุหรี่เป็นประจำตั้งแต่อายุ 14 ปี เคยพยายามเลิกมา 5 ปีแล้วแต่ไม่สำเร็จ เมื่อก่อนกินเหล้าด้วยแต่ปัจจุบันเลิกได้แล้ว บุคลิกทั่วไป ผอมเห็นซี่โครง ผมหงอกทั้งศีรษะ พูดสำเนียงภาษาไทยภาคกลางได้ชัดเจน อาศัยอยู่ที่บ้านเลขที่ 46 ซ.ชุมชนโชคดี ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ลักษณะบ้านเป็นบ้านสังกะสีชั้นเดียวค่อนข้างแข็งแรง มีรั้วไม้กันอยู่บนเนื้อที่ 15 ตารางวา ซึ่งเป็นที่ดินของทางราชการโดยให้เสียค่าเช่าปีละ 80 บาท อาศัยอยู่บ้านหลังนี้มาเป็นเวลา 12 ปีแล้ว (ตั้งแต่ พ.ศ. 2532 - 2544)

ปัจจุบันอาศัยอยู่กับภรรยาตามลำพัง 2 คน ภรรยาชื่อนางสมใจ ยี่สุนหอม อายุ 61 ปี ภรรยามีสุขภาพร่างกายไม่ดีขึ้นมีอาการปวดหลังเป็นอัมพฤกษ์ได้ 4-5 เดือนแล้ว เมื่อก่อนภรรยาทำอาชีพขายของแห้งพวกปลาหมึกแห้ง หนังปลาแห้ง อยู่ที่หาดบางแสนตอนนี้อยู่ก็เลยต้องมาอยู่บ้านเฉย ๆ ทำให้รายได้ของครอบครัวลดน้อยลง มีลูกกับภรรยา 2 คน เป็นผู้ชายทั้ง 2 คน ทำงานโรงงาน โดยลูกชายคนโตซึ่งยังไม่ได้แต่งงานจะกลับมาทานข้าวที่บ้านทุกวันก่อนกลับไปพักที่บ้านพักคนงานของโรงงาน ส่วนลูกชายคนเล็กจะมากินข้าวเย็นที่บ้านเป็นบางครั้งบางคราวประมาณเดือนละครั้ง โดยจะบอกพี่ชายก่อนจะกลับมากินข้าวทุกครั้งเพื่อให้เตรียมกับข้าวเผื่อ ซึ่งลูกชายทั้งสองคนจะให้เงินเป็นค่าใช้จ่ายภายในบ้านรวมกันให้ประมาณอาทิตย์ละ 600-700 บาท และภรรยามีลูกติด 1 คนเป็นชาย ไม่ได้อาศัยอยู่ด้วย แต่จะมาเยี่ยมเยียนที่บ้านเป็นบางครั้งบางคราว ไม่ได้ให้เงินทองอะไร แต่จะมีของฝากติดไม้ติดมือมาทุกครั้ง เช่น ผลไม้ กับข้าว ข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ

นายปุ่นเกิดที่บ้านเลขที่ 85 ม.8 อ.ท่าตูม ต.ท่าตูม จ.สุรินทร์ เคยประกอบอาชีพทำนาช่วยที่บ้าน แต่ไม่ชอบจึงยกที่ให้พี่สาวจำนวน 70 ไร่ และออกหางานทำไปหลายจังหวัดเมื่อเข้าช่วงวัยรุ่นซึ่งเคยไปรับจ้างทำไร่ข้าวโพดที่จังหวัดเพชรบูรณ์ แต่ไม่ชอบอาชีพนี้เท่าไร และได้เงินน้อยคือได้วันละ 10 บาทต่อวัน ประจวบกับหมดหน้าข้าวโพดจึงเลิกทำอาชีพนี้ เพื่อน ๆ ชวนให้มาโค่นป่าดงดิบบริเวณเขาตะแคง จ. เพชรบูรณ์ หลังจากโค่นป่าเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้วได้ถูกโกงเงินค่าจ้างเป็นเงินกว่าหมื่นบาทเลยเลิกทำอาชีพนี้แล้วหันมาหางานอื่นทำมาเรื่อย ๆ ได้ไปทำงานที่โรงสีข้าวเป็นเวลา 2 ปี ทำให้เป็นโรคหอบ (นายจ้างไม่ได้ให้การช่วยเหลือแต่ประการใด) เลยต้องเลิกทำงาน ได้มาทำงานแบกแบ่งที่บางประกง จ.ฉะเชิงเทรา ได้เงินวันละ 40 บาท ได้มาเจอภรรยาที่โรงงานทำบ่อ จ.ชลบุรี หลังจากแต่งงานกันภรรยา ได้ย้ายมาอยู่ที่ จ.ฉะเชิงเทราด้วยกัน ต่อมาเมื่อมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกัน ภรรยานี้มาอยู่กับพี่ชายที่ จ.ชลบุรี เลยมาตามภรรยาและได้มาตั้งรกรากอยู่ที่ จ.ชลบุรี ประกอบอาชีพเช่าเรือเดินทะเลกิน โดยหักเป็นเปอร์เซ็นต์กับเจ้าของเรือคิดเป็นรายได้ 20 เปอร์เซ็นต์จากเงินที่นำมาได้ที่เหลือเป็นของเจ้าของเรือ โดยได้อาศัยอยู่บริเวณเทศบาล ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ต่อมา รัฐบาลต้องการนำที่บริเวณนั้นไปสร้างเป็นเทศบาล ต.แสนสุข จึงได้จัดสรรให้มาอยู่ตรงชุมชนโชคดี ซึ่งเป็นที่อยู่ปัจจุบัน

เหตุที่ต้องมาประกอบอาชีพเก็บของเก่าขาย ซึ่งทำมาประมาณ 2 ปี นั้น เป็นเพราะไม่ค่อยมีแรงทำมาหากินอย่างอื่นประกอบกับเป็นโรคหอบ ทำให้เหนื่อยง่ายและหายใจไม่ออกเป็นบางทีและไม่เป็นเวลา ซึ่งจะประกอบอาชีพอะไรก็ได้เพราะคงไม่มีใครให้พักถ้าเกิดเหนื่อย หรือหอบบ่อย ๆ ก่อนที่จะตัดสินใจเก็บของเก่าก็คิดอยู่นานว่าจะทำอะไรดี เพราะว่าไม่เคยทำงานแบบนี้เลยแล้ว กลัวมีคนอื่นดูถูก แต่เห็นคนอื่นเค้ายังทำกันได้และรายได้ก็ดีพออยู่ได้ อีกทั้งเหมาะกับสภาพร่างกายเรามากก็เลยตัดสินใจทำ ไม่ชอบอาชีพนี้เท่าไรนักเพราะโดนรถเก็บขยะของเทศบาลไล่บ่อย แต่ก็ต้องทำเพราะถ้าไม่ทำก็ไม่รู้จะเอาอะไรกินไม่อยากจะไปหาระให้ลูก ๆ แต่อาชีพนี้ก็ดีเพราะคนที่ทำมาหากินอาชีพเดียวกันมีความเห็นอกเห็นใจกันเป็นอย่างดี บางทีเก็บไม่ได้เลย คนเก็บของเก่าบางคนก็รู้จักจะแบ่งของที่เก็บได้ให้บ้าง แต่ไม่เคยเอาของเค้าเพราะเค้าก็ต้องเก็บมาเหนื่อยเหมือนกัน

ขั้นตอนในการเก็บของเก่า เริ่มออกทำงาน ตอน 07.00-08.00 น. ถึง 17.00 น. โดยมีอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาชีพคือ รถจักรยานมีตะกร้าข้างหน้า 1 คัน รถเข็น 1 คัน (ซื้อมาจากเงินที่เก็บของเก่าขาย) หมวก แว่นตา (เก็บได้จากของเก่า) ไม้กวาดแตร้อน จะเริ่มเก็บไปเรื่อย ๆ ตามหมู่บ้านต่าง ๆ แล้วแต่วินาทีจะอยากไปทางไหน ไม่มีที่ที่เก็บประจำ เก็บไปเรื่อย ๆ ใส่ไว้ที่ ตะกร้าหน้ารถจักรยาน ซึ่งของที่เก็บส่วนใหญ่เป็นขวดพลาสติกเพราะได้ราคาดี พอเก็บได้เต็มตะกร้าก็จะขี่จักรยานกลับมาที่บ้านนำของที่เก็บได้ไปใส่ในรถเข็น พอเต็มรถเข็นก็จะเข็นรถเอาของที่เก็บได้ไปขายที่โรงรับซื้อของเก่า ซึ่งรายได้จากการเก็บของเก่าขายจะได้ประมาณ 80-100 บาทต่อวัน หรือประมาณอาทิตย์ละ 600-700 บาทต่อสัปดาห์ ซึ่งรายได้ที่ได้ส่วนใหญ่ใช้เป็นค่ายา ซึ่งต้องซื้อทุกวันตกวันละ 30 บาทต่อคนต่อวัน (ตัวเองและภรรยา) และมียาที่ต้องซื้อเป็นประจำคือยาพ่นรักษาอาการหอบราคา 340 บาท ซึ่งจะใช้ได้ประมาณเดือนกว่า ๆ ค่าอาหารส่วนใหญ่ไม่เกิน 60-100 บาทต่อครอบครัว โดยมือเย็นลูกชายจะมาทานข้าวด้วย ซึ่งเงินที่หามาได้นั้นนำมาเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ภายในบ้านรวมทั้งเงินที่ลูก ๆ ให้ ไม่มีเงินเหลือเก็บ ยิ่งช่วงหน้าฝนยิ่งแย่มากเพราะเก็บของเก่าลำบากมากมีการซื้อของตามร้านค้ามาใช้ก่อนเวลามีเงินก็จะเอาไปให้เค้าบ้างเป็นบางที

ปัญหาที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน คือ ปัญหาสุขภาพทั้งของตนเองและภรรยา มีบัตรสงเคราะห์คนชรา แต่บางทีก็ไม่ได้ไปรักษาที่โรงพยาบาลเพราะเสียเวลาทำงาน และถ้าไม่เป็นหนักมากก็จะไม่ไป วิธีแก้ปัญหสุขภาพตอนนี้ คือ พยายามหายาทานและไปหาหมอให้น้อยครั้งที่สุดและให้ภรรยาไปหาหมอบ่อยมากขึ้นโดยให้ลูกชายพาไป เพราะตัวเองไม่มีแรงพาไปไหนไกล ๆ เหนื่อยง่าย มีปัญหากับสภาพแวดล้อมในชุมชนโชคดี คือ ในชุมชนโชคดีมีขมิ้นเยอะ มีพวกติดยาเสพติด (ยาบ้า) จำนวนมากและชอบทำเสียงรบกวนเวลานอน (ตี 1-2 ยังขับรดวังผ่านไปมาอยู่เลย) ไม่ได้แก้ปัญหอะไรในปัญหานี้ เพราะไม่รู้จะอย่างไรจะย้ายไปอยู่ที่อื่นก็ไม่มีเงิน ไม่เคยได้รับการช่วยเหลือจากองค์กรเอกชนและรัฐบาลเลย ถ้ารัฐบาลจะมาช่วยเหลือขอให้ช่วยจัดสรรที่อยู่ให้ใหม่ให้คงทนถาวรมากกว่านี้ มีสภาพแวดล้อมดีกว่านี้ ช่วงกลางคืนไม่มีเสียงรบกวน และไม่มีผู้ติดยาเสพติดมากแบบที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

กรณีศึกษานายมังกร นามวงศ์

นายมังกร นามวงศ์ อายุ 91 ปี เกิดที่จังหวัดปราจีนบุรี ประกอบอาชีพเก็บของเก่า (เก็บขยะ) มากกว่า 40 ปีแล้ว จบการศึกษาชั้น ป.4 ที่โรงเรียนศรีมาโนชนี เกาะสมอ จ.ปราจีนบุรี บุคลิกและพฤติกรรมสูบบุหรี่เป็นประจำ ผอมหลังค่อม ที่ขามีบาดแผล เท้าและมือสกปรกดำ เล็บยาว ผมหงอกทั้งศีรษะ พูดสำเนียงภาษาไทยภาคกลางได้ชัดเจน อาศัยอยู่ที่บ้านไม่มีเลขที่ ต. แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ลักษณะบ้านเป็นเพิงไม้ มุงด้วยสังกะสีเก่า ๆ ไม่ค่อยแน่นหนานัก โดยใช้ต้นไม้ใหญ่เป็นที่อิงบ้านด้วย เวลาฝนตกหลังคาสังกะสีมีรอยรั่วทำให้มีน้ำหยดตลอดเวลา รอบ ๆ บ้านมีของเก่าที่เก็บมาได้กองไว้เป็นกอง ๆ อาศัยอยู่บ้านหลังนี้มาเป็นเวลา 40 ปีแล้ว (ตั้งแต่ พ.ศ. 2504-2544) ปัจจุบันอาศัยอยู่คนเดียว เคยชวนลูกสาวคนเล็กมาอยู่ด้วยกันแล้วจะหาบ้านเช่าให้อยู่ แต่ลูกสาวปฏิเสธเพราะจะอยู่ตามลำพังกับสามีและลูก ๆ เลยไม่คิดจะชวนลูก ๆ มาอยู่ด้วยอีก ในทุกเดือนได้นำเงินจำนวนหมื่นกว่าบาทจากการเก็บของเก่า ให้ลูกสาวคนเล็กเก็บไว้ใช้จ่ายเป็นค่าข้าว 3 มื้อโดยให้มาส่งให้ที่บ้านด้วย แต่ลูกสาวได้จัดข้าวมาส่งให้เพียงมื้อเย็นมื้อเดียวเท่านั้น

ก่อนที่จะมาประกอบอาชีพเก็บของเก่า ได้ประกอบอาชีพรับจ้างทำสวนมากกว่า 40 ปี และอยู่กินกับภรรยาจนมีลูกด้วยกัน 8 คน เป็นหญิง 6 คน ชาย 2 คน ต่อมามองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพให้เช่ายางที่ จ.ชลบุรี น่าจะทำให้มีรายได้มากกว่าการรับจ้างทำสวน จากการได้คุยกับคนที่มาเคยมาทำงานอาชีพนี้แล้วจึงได้อพยพครอบครัวมาอยู่จังหวัดชลบุรี และได้ประกอบอาชีพการให้เช่ายาง และเก็บไม้ไผ่ที่ลอยมาตามชายหาดบางแสนชาย โดยจะเริ่มทำงานตั้งแต่ 03.00-04.00 น. แล้วกลับมิด ๆ ทำมาประมาณ 2 ปี เก็บเงินได้จำนวนหนึ่งนำมาปลูกบ้านบนที่ของราชการและเสียค่าเช่าที่เป็นรายปี ตัวบ้านอยู่บริเวณริมหาดวอนนภา ต่อมามีครั้งหนึ่งกลับมาจากทำงานเร็วกว่าปกติพบภรรยาพาผู้เข้ามานอนในบ้าน ภาพที่เห็นทำให้ไม่สามารถทนสภาพแบบนั้นได้จึงหนีออกจากบ้านไปอาศัยอยู่บ้านญาติที่เขาหนีซ่อน ต่อมาได้ไปสงบจิตใจโดยการออกบวชและได้ไปอุทิศตามที่ตั้งต่าง ๆ และได้ไปพักกับพวกมอญทำให้ได้ศึกษาวิชาอาคมต่าง ๆ ที่สามารถป้องกันตัวได้จากสิ่งที่จะมาทำอันตราย หลังจากนั้นไม่นานได้ลาสิกขาบทและได้กลับมาที่จังหวัดชลบุรีอีกครั้ง พบว่าลูก ๆ ได้แต่งงานและแยกย้ายไปคนละทิศละทาง บางคนอยู่ที่บางแสนบางคนไปอยู่จังหวัดอื่น และได้พบว่าภรรยามีชู้คนใหม่จึงตัดสินใจยกบ้านให้ และห้ามภรรยามารบกวนอีกเป็นอันขาด หลังจากนั้นได้เริ่มเก็บของเก่าขาย อาศัยพักค้างคืนตามที่ต่าง ๆ ไปเรื่อย ๆ อดน้ำตามบ่อน้ำสาธารณะ ต่อมาพบคุณกำไร (ไม่ทราบนามสกุล) ได้ชวนให้มาช่วยเฝ้าที่ดิน และให้ปลูกบ้านอยู่เป็นหลักแหล่งในที่ดินแห่งนั้น ดังนั้นนายมังกรจึงได้มาปลูกบ้าน และอยู่มาจนถึงทุกวันนี้ โดยได้ประกอบอาชีพเก็บของเก่าเรื่อยมา

ขั้นตอนในการเก็บของเก่าจะประกอบไปด้วยอุปกรณ์ดังต่อไปนี้ คือ รถสามล้อพ่วง 1 คัน (โดยรถคันนี้เป็นรถที่ซื้อมาจากเงินที่ประกอบอาชีพเช่ายางและเก็บไม้ไผ่ขาย) จะเริ่มทำงานตั้งแต่เวลา 9.00 น. เป็นต้นไปจนกว่าจะเหนื่อยหรือไม่ก็ไม่มีของเก่าให้เก็บก็จะเลิกงาน และช่วงเวลาประมาณเวลา 16.00-17.00 น. ก็จะนำของเก่าที่เก็บได้มาแยกเป็นกอง ๆ ตากไว้ และพร้อมที่จะขายหากมีคนมาซื้อ ทำงานทุกวันไม่มีวันหยุด โดยบริเวณที่จะไปเก็บของเก่าจะเป็นบริเวณรอบ ๆ หาดบางแสน แต่จะไม่ไปถึงบริเวณริมหาดบางแสนเพราะเคยถูกตำรวจจับ

อาชีพเก็บของเก่าในทัศนคติเป็นอาชีพที่พอใจมากอยู่แล้ว ภูมิใจและพอใจในอาชีพนี้มาก เพราะถึงจะอายุมากก็ไม่เคยพึ่งพาใครไม่เคยอมืองอเท้าไม่ทำงานและคอยเป็นภาระให้คนอื่น เพราะปัจจุบันไม่ต้องใช้จ่ายอะไรมากมายจะเสียค่าใช้จ่ายเพียงวันละไม่เกิน 20 บาท เป็นค่ากินอยู่ส่วนตัว ข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น สบู่ ยาสีฟัน ผงซักฟอก เป็นต้น ไม่ต้องหาซื้อเพราะเก็บตามกองขยะตามร้านค้าที่มีคนทิ้งหรือบางทีก็มีคนให้มา ปัจจุบันมีเงินเก็บอยู่พอสมควร รายได้จากการเก็บของเก่าขาย ประมาณ 400-600 บาท ในระยะเวลา 2-3 วัน

ปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบัน คือ ลูก ๆ มาขอเงินอยู่เป็นประจำ ตัวอย่างกรณีที่ลูก ๆ มาขอเงิน คือ ลูกชายปัจจุบันไม่ประกอบอาชีพอะไรเลยได้ไปเช่าบ้านอยู่และจะมาขอเงินทุก ๆ เดือนเป็นค่าเช่าบ้าน ลูกสาวคนกลางมาขอเงิน 8,000 บาท เพื่อนำไปลงทุนทำบ่อเลี้ยงกุ้งกับสามีต่อมาก็มาขออีกบอกว่าฝนตกกุ้งตายหมด แต่ไม่ได้ให้เงินไป บอกว่าไม่มีเพราะรู้ว่าลูกสาวกับลูกเขยเอาไปเล่นไพ่หมด เป็นต้น แก่ปัญหาโดยบางทีก็แก้ไม่ได้ไม่รู้เรื่องจะได้ไม่ต้องมารบกวนอีก มีปัญหาด้านสุขภาพ มีอาการเป็นลมบ่อย ๆ เพราะไม่ค่อยซื้ออาหารมาทานอยากเก็บเงินไว้เยอะ ๆ เพราะเวลาตายจะได้มีเงินไปทำศพที่วัดเหมือนคนอื่น ๆ เคย ศพจะได้ไม่จุจาดตา ไม่ได้แก้ปัญหาอะไรทั้งนั้น เพราะมีความหลังไม่ดีกับโรงพยาบาล เคยไปรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลชลบุรีเพราะถูกตะปุดจากการไปเก็บของเก่า แต่ไม่ค่อยได้รับการสนใจเลย และยังรักษาได้ไม่ดีเหมือนไม่ใช่คน ทำให้รู้สึกที่เราควรจะต้องสู้ด้วยตนเอง ชีวิตนี้ไม่เคยมีใครมาช่วยมีแต่จะมาซ้ำเติมกัน ทำให้ไม่เคยไปรักษาพยาบาลที่ไหนอีกเลยถ้าหากป่วยก็จะทนเอา ไม่เคยได้รับการช่วยเหลือจากองค์กรเอกชนและภาครัฐบาล ถ้าหากรัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือ อยากได้บ่อน้ำเป็นของตัวเอง อยากทำสวนครัวไว้ทานเองโดยไม่ต้องไปตักน้ำไกล ๆ เพราะตอนนี้ก็อายุมากแล้ว